

Pekanraitin ja Ala-Malmin torin yleissuunnitelma

Pekanraitin ja Ala-Malmin torin yleissuunnitelma

© Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Helsingin rakennusvalvontavirasto

Teksti: Salla Mustonen, Pia-Liisa Orrenmaa, Harri Ruotsala
Kuvat: Salla Mustonen, Päivi Hellman, Pia-Liisa Orrenmaa, ellei toisin mainita
Taitto: Salla Mustonen
Painokuntoonlaitto: Olli Turunen
Julkaisusarjan graafinen suunnittelu: Timo Kaasinen

Kansikuva: Pekanraitti / Salla Mustonen
Takakannen kuva: Pekanraitin esisuunnitelma vuodelta 1985, Ympäristötoimisto Oy

Paino: Edita Prima Oy 2013

ISSN 0787-9024
ISBN 978-952-272-432-8 (nid)
ISBN 978-952-272-433-5 (PDF)

www.rakvv.hel.fi
ksv.hel.fi
www.lahioprojekti.hel.fi

Sisältö

JOHDANTO.....	5
1 TYÖN TAVOITTEET JA KOHDERAJAUS	6
1.1 Työn taustat.....	6
1.2 Tavoitteet.....	9
1.3 Tarkastelualueen rajausta.....	10
1.4 Selvityksen rakenne.....	10
1.5 Työmenetelmät ja lähteet.....	11
2 PEKANRAITIN ARKKITEHTONISET ARVOT	12
3 RAKENTEELLISTEN VAURIOIDEN KARTOITUS JA KORJAAMINEN.....	14
3.1 Maanpainumavaurioiden kartoitus.....	14
3.2 Painumavaurioiden korjaus.....	14
3.3 Kustannusarviot ja aikataulu.....	16
3.4 Raitin muut rakennushankkeet.....	17
4 RAITIN KEHITTÄMINEN	18
4.1 Arkkitehtuuri ja kokonaisuus.....	18
4.2 Täydennysrakentaminen	25
4.3 Liikenne- ja pysäköintijärjestelyt.....	29
4.4 Ala-Malmin tori.....	30
4.5 Pekanraitti Soidintieltä Teerisuontielle	38
KIRJALLISUUS.....	44
KUVAILULEHTI.....	46

1. Ote Ympäristötoimisto oy:n tekemästä akvarellista Pekanraitin esisuunnitelmasta vuodelta 1985.
Lähde: KSV

Johdanto

Ala-Malmin Pekanraitin ja Ala-Malmin torin yleissuunnitelma on laadittu Helsingin kaupungin Lähiöprojektin toimesta vuosina 2012–2013 yhteistyössä Helsingin rakennusviraston, rakennusvalvontaviraston, kaupunkisuunnitteluviraston ja kiinteistöviraston kanssa. Suunnitelman tavoitteena on Ala-Malmin poikki kulkevan tärkeän jalankulku- ja pyöräilyreitit kunnostaminen käytettävyydeltään ja esteettömyyden osalta tämän päivän vaatimuksia vastaavaksi. Tavoitteena on myös tutkia raitinvarren kehittämismahdollisuuksia sekä tehdä Pekanraitista koko Malmin ilmettä kohottava elementti. Suunnitelman on tarkoitus innostaa asunto-osaakeyhtiöitä ja alueen toimijoita mukaan ympäristön kehittämiseen ja parantamiseen. Pekanraitilla ja Ala-Malmin torin ympäristössä iso osa kehittämistä ja kunnostusta kaipaavista alueista sijaitsee kiinteistöjen tonteilla. Vaikka suunnitelmassa on esitetty konkreettisia ehdotuksia myös kiinteistöjen alueelle, ei tarkoituksena ole velvoittaa kiinteistöjä toteuttamaan suunnitelmia sellaisenaan vaan antaa ideoita mi-

ten oman alueen imagoa ja arvostusta voisi parantaa.

Pekanraitin kunnostus on osa Lähiöprojektin organisoimaa Malmin kehittämistyötä, joka keskittyy erityisesti julkisen kaupunkitilan parantamiseen sekä elinkeinojen toimintaedellytysten kehittämiseen osana julkista kaupunkiympäristöä (Lähiöprojektin projektisuunnitelma 2012–2015).

Pekanraitti on tärkeä yhteys asuinalueilta aluekeskukseen ja se muodostaa yhdessä Ala-Malmin torin kanssa Ala-Malmin tärkeimmän julkisen ulkotilan, jonka varressa sijaitsevat alueen keskeiset julkiset palvelut. Raitin ja torin kunto vaikuttavat koko alueen imagoon. Malmi on kaupungin julkisen liikenteen solmukohta ja tällöin myös jalankulkuyhteyksien toimiminen alueella on tärkeää.

Malmi on rakennettu savimaalle ja ajan kuluessa maa on painunut mutta paalutetut rakennukset eivät. Pekanraitilla painuminen on ollut paikoin hyvin voimakasta ja siitä on aiheutunut ongelmia mm. rakennusten sisäänkäynneillä. Pekanraitin ongelmat ovat paitsi rakenteellisia myös

toiminnallisia. Raitin varren pienet puistot ovat paikoin huonosti hoidettuja ja vajaalla käytöllä ja Ala-Malmin tori on kärsinyt mm. ilkeillä. Tämän suunnitelman lähtökohdaksi on paitsi korjata raitin rakenteelliset ongelmat myös parantaa julkisen katutilan toimivuutta mm. valaistuksen ja orientoitavuuden osalta.

Pekanraitin ja Ala-Malmin torin yleissuunnitelman on laatinut lähiöarkkitehti **Salla Mustonen** Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirastosta. Työryhmässä ovat olleet mukana aluesuunnittelija **Virpi Vertainen**, projektipäällikkö **Jarkko Karttunen**, suunnitteluinsinööri **Elmeri Ahti** ja valaistuspäällikkö **Juhani Sandström** Helsingin rakennusvirastosta, maisema-arkkitehti **Pia-Liisa Orrenmaa** rakennusvalvontavirastosta, arkkitehti **Elias Rainio** ja liikennesuunnittelija **Taneli Nissinen** Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastosta, projektipäällikkö **Harri Ruotsala** kiinteistövirastosta sekä Lähiöprojektin projektipäällikkö **Tero Santaoja**. Lisäksi suunnitelmaa varten on haastateltu useita Malmilla vaikuttavia henkilöitä.

1 Työn tavoitteet ja kohderajaus

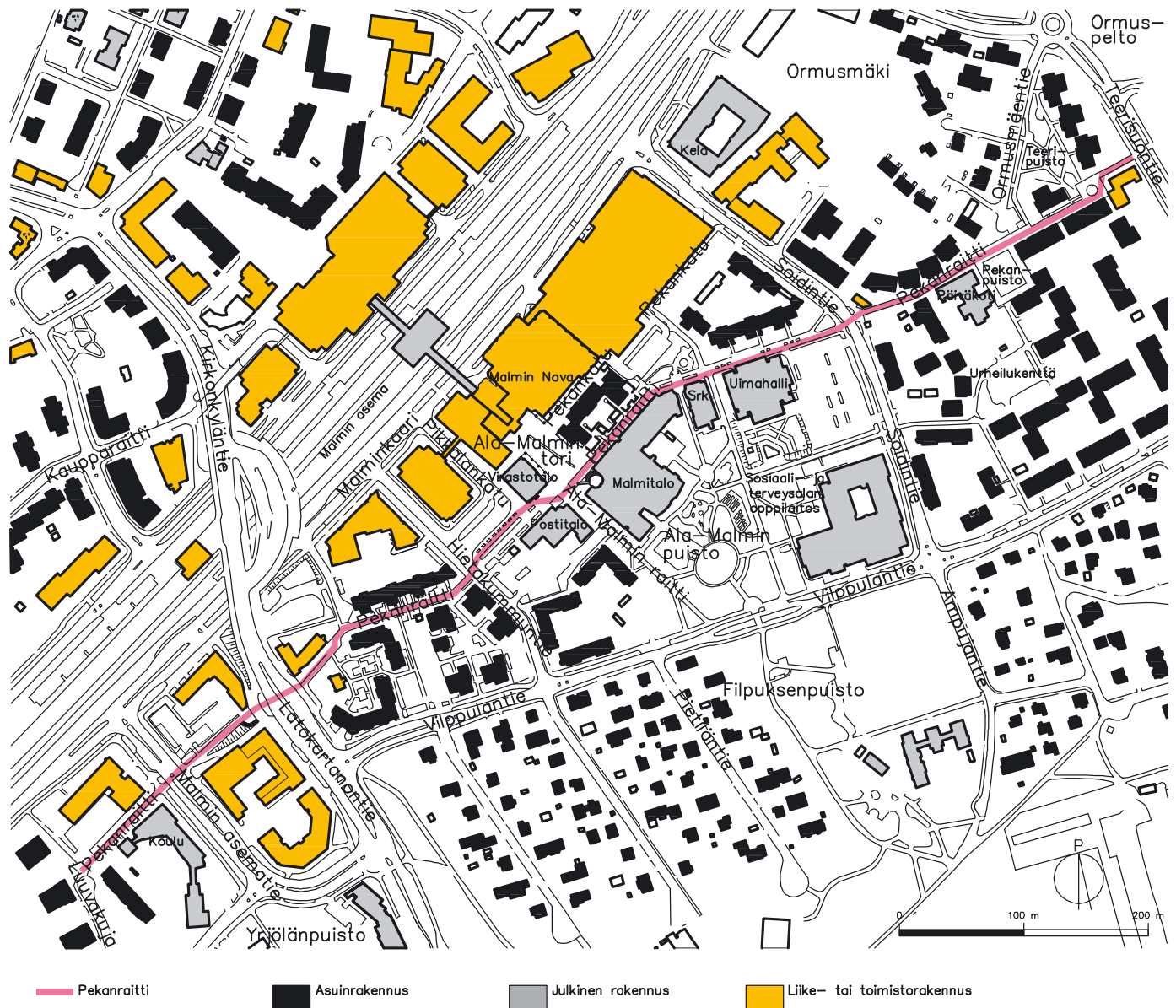
1.1 Suunnitelman taustat

Malmi on Helsingin aluekeskus ja yksi kaupungin merkittävimmistä joukkoliikenteen keskuksista. Päärata kulkee Malmin läpi halkaisten alueen Ylä- ja Ala-Malmiin. Pekanraitti on Ala-Malmin tärkein kävely- ja pyöräilyväylä, joka yhdistää asuinalueet aluekeskuksen palveluihin. Pekanraitti alkaa Luuvakujalta ja jatkuu sieltä koilliseen Latokartanon tien alitse Ala-Malmin torille, josta Pekanraitti jatkuu Teerisuontielle ja lähes tulevalle Ormuspellon asuinalueelle saakka. Raitin varrella on lukuisia tärkeitä julkisia rakennuksia ja toimin-

toja. Ala-Malmin torilla sijaitsevat Koillis- ja Pohjois-Helsingin kulttuurikeskus Malmitalo, seurakuntatalo, sosiaaliviraston toimipiste Malmin virastotalo, Malmin Novan kauppakeskus sekä uimahalli hieman kauempana raitilla. Pekanraitin varrella on erityisopetukseen erikoistunut peruskoulu Karviaistien koulu ja kolme päiväkotia, pienet venäjän- ja ruotsinkieliset päiväkodit asuintalojen maantasokerroksissa sekä isompi päiväkotikoti Vilppula. Lisäksi raitti liittyy kiinteästi Malmitalolta aukeavaan Ala-Malmin puistoon, joka on Helsingin rakennusviraston arvoympäristökohde. Rait-

ti palvelee isoa aluetta ja liittyy jalankulkuverkoston radan ylittävään liikekeskukseen ja sitä kautta rautatieasemaan sekä Pikka-lankadulta mm. keskustaan ja Itäkeskukseen liikennöiville busseille. Pekanraitti liittyy myös Latokartanon tien kautta rautatieasemalle ja linja-autoterminalille. Malmin merkitys Helsingin liikenneverkostossa on suuri, joten on tärkeää että myös alueen jalankulkuyhteydet toimivat ja palvelevat kaikkia kaupunkilaisia.

2. Paikannuskartta 1:5000.

Rakenteelliset ongelmat

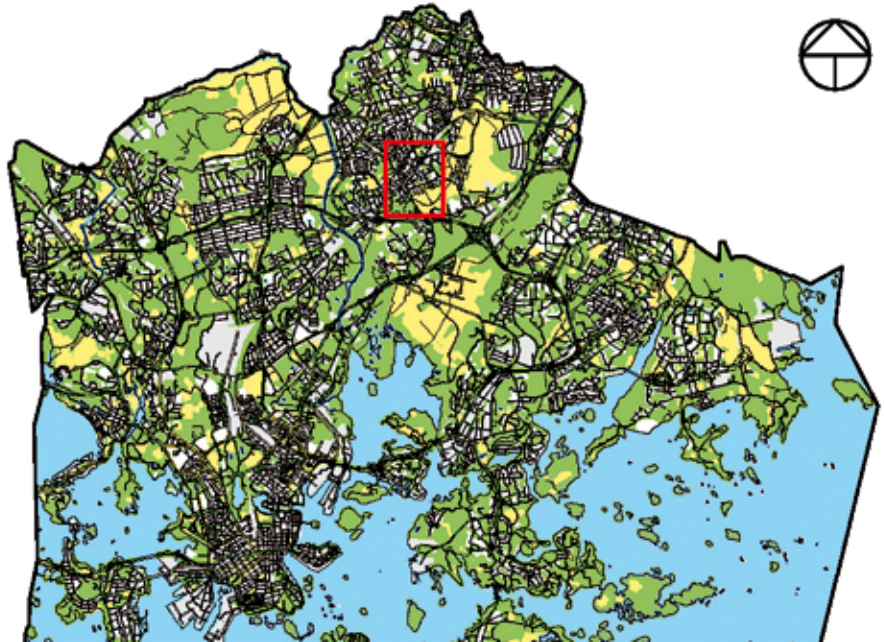
Pekanraitti on rakennettu osittain savimaale. Maanpinta on painunut paikoin runsaasti. Tämä on aiheuttanut ongelmia erityisesti rakennusten sisäänkäynneillä kun paa-luille perustetut talot eivät ole painuneet (kuva 5). Kiinteistöt ovat pyrkineet ratkaisemaan sisäänkäynneille syntyneitä ongelmia erilaisilla porras- ja ramppiratkaisuilla. Näiden ongelmana on usein hyvin väliaikaiselta näyttävä ulkoasu ja paikoittain jopa täydellinen esteellisyys. Muita maan painumisesta johtuvia ongelmia ovat päällystevauriot, kulkureittien epätasaisuus ja puiden ja valaisimien kallistuminen. Näistä johtuen alueen yleisilme on epäsiisti. Tämä taas lisää ilkivaltaa ja turvattomuuden tunnetta. Maanpinnan epätasaisuus vaikeuttaa liikkumista ja aiheuttaa sadeveden lammikoitumista. Tässä suunnitelmassa maanpainumavauriot ja muut rakenteelliset vauriot on kartoitettu silmämääräisesti ja niille esitetään korjausehdotus.

Ala-Malmin tulevaisuus

Ala-Malmin aluesuunnitelmaa varten tehdyssä asukaskyselyssä vuonna 2007 Pekanraitti mainittiin Malmin alueen huonokuntoisimpana alueena ja sen varren koontumispaikat, Ala-Malmin tori ja Pekanraitin puisto koettiin tärkeinä, joskin rauhatomina ja epäsiisteinä. Raitin varrella sijaitsevat alueen keskeiset julkiset palvelut ja Ala-Malmin torin ympäristö muodostavat alueen tärkeimmän julkisen ulkotilan. Pekanraitin kunnostus on osa Lähiöprojektin organisoimaa Malmin kehittämistyötä, jonka tarkoituksena on kiinnittää huomiota Helsingin tärkeään aluekeskukseen. Malmi on keskeinen liikenteellinen solmukohda Koillis-Helsingin alueella ja koko esikaupunkivyöhykkeellä. Julkinen kaupunkitila on alueen käyntikortti, jonka parantaminen parantaa alueen imagoa.

Ormuspellon uusi asuinalue

Yli kilometrin pituinen Pekanraitti palvelee jo nyt suurta aluetta ja sen asukkaita. Raitti liittyy asuinalueet Malmin liikekeskukseen ja mm. rautatieasemaan. Raitti liittyy myös tulevan, Teerisuontien koillispuolelle kaavoitetun Ormuspellon asuinalueen ja sen tulevat 1 200 asukasta Malmin palveluiden piiriin (kuva 4). Pekanraitin käyttöaste tulee siis tulevaisuudessa kasvamaan. Raitti tulee toimimaan pääasiallisena jalankulkuyhteytenä Ormuspellosta Malmin keskustaan.

Ormuspello tulee luonteeltaan olemaan asuinalue, jonka palveluista suurin osa sijaitsee aluekeskuksessa. Ormuspelloon rakennetaan kerrostalojen lisäksi toisiinsa kytkettyjä pientaloja (kuva 89), jotka ovat tuttuja muualta Euroopasta. Talotyyppin etuja ovat pienimittakaavainen mutta kuitenkin kaupunkimainen ympäristö ja saavutettava tiivis kaupunkirakenne sekä omakotimainen asuminen keskeisessä ympäristössä. Kaupunkipientaloja ollaan toteuttamassa myös muille Helsingin uusille asuinalueille kuten Kalasatamaan ja Alppikylään. Matalat, kolme kerrosta korkeat kaupunkipientalot istuvat hyvin Ala-Malmin pääasiassa 3–5-kerroksiseen kaupunkikuvaan. Malmia kaavoitettaessa tavoitteena on ollut kaupunkimainen katutila, jota rakennukset tiukasti rajaavat ja sama tavoite on Ormuspellossa.

Uusi yleiskaava

Helsingin uuden yleiskaavan laatiminen on käynnistynyt syksyllä 2012. Helsingin yleiskaavan suunnittelualueena on koko kaupunki pois luettuna Östersundomin alue, jonne laaditaan kuntien yhteistä yleiskaavaa. Yleiskaavan tärkeimpänä tavoitteena on taata jatkossakin puitteet hyvälle elämälle ja yrittämiselle. Yleiskaavan lähtökohdaksi on Visio 2050 eli ajatus raideliikenteen verkostokaupungista, joka mahdollistaa palveluiden hyvän saavutettavuuden, tehokkaan joukkoliikenteen, laadukkaat pyöräily-, kävely- ja virkistysalueverkostot sekä parhaat elinkeinoelämän kehittämismahdollisuudet ja hyvän

3. Alueen sijainti Helsingissä.

4. Tuleva Ormuspellon asuinalue.

Lähde: KSV

5. Maan painuminen on aiheuttanut ongelmia rakennusten sisäänkäynneillä.

kaupunkielämän. Visiossa tärkeinä kohtina korostuvat nykyisten ja tulevien raitelinjojen varsien tiivistäminen ja solmu-kohtien kehittäminen monipuolisina kaupunginosakeskustoina. Malmi on tärkeä osa verkostokaupunkia ja yleiskaavassa voimakkaasti kehitettävä alue. Malmilla palvelut ovat jo nyt hyvin saavutettavissa myös jalan, mikä on tavoitteena myös yleiskaavan työohjelmassa. Pekanraitti on olennainen osa Ala-Malmin kävely- ja pyöräilyverkostoa.

Liikenne

Jokeri 2

Malmi on jo nyt tärkeä julkisen liikenteen solmukohta. Kun uusi poikittainen runkolinja Jokeri 2 Vuosaaresta Myyrmäkeen otetaan käyttöön syksyllä 2015, lisääntyy Malmin kautta kulkevien määrä entisestään. Jokeri 2 perustuu reitin itäpäässä nykyiseen Helsingin bussilinjaan nro 78, jonka reitti kulkee Vuosaaresta Mellunmäen ja Kontulan kautta Malmille. Bussilinjaa jatketaan Malmilta Tapaninvainion ja Paloheinän kautta keskuspuiston ali Kuninkaantammen uuteen kaupunginosaan ja siitä edelleen Myyrmäkeen. Malmilla Jokeri 2 kulkee nykyistä bussilinjaa 78 reittiä Latokartanontietä Malmin asemalle jatkaen Kirkonkyläntietä pitkin kohti Tapaninvainiota. Jokeri-linja tulee liikennöimään tiheällä vuorovälillä. Jokeri 2 reitti kulkee Pekanraitin yli, joten raitin liittyminen Latokartanontiel-

le on tulevaisuudessa entistäkin tärkeämpi osa Malmin liikenneverkon toimivuutta.

Raideliikenne

Ormuspellon rakentamisen yhteydessä on Teerisuontielle tehty raidevaraukset. Varaukset voivat tulevaisuudessa palvella Jokeri 2 siirtämistä raiteille tai Viikin raitiolinjaa (Viira). Näistä ei ole vielä tarkempia suunnitelmia tai aikatauluja mutta Teerisuontien rakentamisen yhteydessä niiden mahdollisuuteen on jo varauduttu. Myös Kehäradan valmistuminen kesällä 2015 parantaa Malmin saavutettavuutta, sillä junien vuoroväli tihenee ja muodostuu suora yhteys pääradalta lentoaseman kautta Vantaankosken radalle.

Pyöräily

Helsingin kaupunki tukee pyöräilyä ja pyrkii parantamaan pyöräilyn asemaa kaupungin liikenteessä. Kantakaupunkiin valmistui vuonna 2012 pyöräilyreitti Baana vanhaan kaupungin poikki kulkevaan ratakuiluun (kuva 6). Baana on ensimmäinen osa kaupungin suunnittelemaasta helpokulkuisesta pyöräreittien verkostosta. Näitä pyöräilyn laatuikätyviä on tarkoitus jatkaa tulevaisuudessa myös esikaupungeihin, mm. Koillis-Baanan on tarkoitus kulkea radan viera myös Malmille.

Pyöräverkoston laajenemiseen liittyy olennaisena osana myös vuonna 2012 Kampin Narinkkatorilla toimintansa aloit-

anut Pyöräkeskus (kuva 7). Pyöräkeskus on tarjonnut kaupunkilaisille ja turisteille pyöräilyyn liittyvää tietoa, tee se itse -korjauspalvelua, pyörävuokrausta ja säilytyspalvelua. Syksyllä 2012 Helsingin kaupunki aloitti yhteistyön Aalto-yliopiston Design Factoryn Product Design Project -kurssin kanssa, jolla monialainen opiskelijatiimi kehittää Pyöräkeskus-konseptia ja tutkii sen laajentamista Malmille. Kaupunki haluaa tukea pyöräilyä myös esikaupungeissa ja Malmi tarjoaa siihen hyvät mahdollisuudet.

Malmin toimijakartoitus

Keväällä 2013 Ramboll Finland Oy laati Malmin toimijakartoituksen Lähiöprojektin toimeksiantona. Toimijakartoituksessa tavoitteena oli selvittää Malmin asemakeskusalueen toimijarakenne ja kaupallinen rakenne sekä analysoida lähtökohdat alueen elinkeinojen kehittämiseksi. Selvityksen keskeinen tavoite oli myös alueen toimijoiden integroiminen osaksi alueen kehittämistä. Selvitys pyrkii luomaan kulkakivet Malmin "brändille" sekä kiteyttämään alueen kaupallisen ja toiminnallisen vision. Työn tuloksia voidaan hyödyntää mm. Ala-Malmin torin kehittämisessä.

6. Helsingin keskustassa vanhaan ratakuiluun avattu kevyenliikenteenväylä "Baana".

Lähde: KSV, kuvaaja: Aleksi Salonen

7. Kampin Narinkkatorilla on kesästä 2012 ollut pyöräkeskus.

Lähde: KSV, kuvaaja: Mikko Uro

8. Maanpinnan painuminen on synnyttänyt raitille vaarallisia kuoppia sekä kallistanut puita ja valaisimia.

1.2 Tavoitteet

Pekanraitin yleissuunnitelman tavoitteena on korkeatasoinen ympäristö, joka parantaa Malmin imagoa. Tämän saavuttamiseksi tarkoitus on löytää rakenteellisiin vaurioihin kestävät korjausratkaisut ja tehdä Ala-Malmin keskuksesta esteetön ympäristö.

Alueen imagon kohottaminen

Pekanraitin ja Ala-Malmin torin ympäristössä sijaitsee tärkeitä julkisia palveluita, kuten kulttuuritalo, seurakuntatalo ja virastotalo. Raitti ja tori muodostavat kokonaisuuden yhdessä Ala-Malmin puiston kanssa, joka on yksi Helsingin rakennusviraston arvoympäristökohteista. Alueen yleisilme tulee parantaa näin tärkeän julkisen tilan vaatimalle tasolle (kuva 9). Alueen rakenteellinen parantaminen ja yleisilmeen siistiminen vähentävät myös sosiaalisia ongelmia. Valaistusta parantamalla ja kasvillisuutta leikkaamalla lisätään turvallisuudentunnetta alueella.

Ala-Malmin aluesuunnitelmassa Ala-

Malmin torin ympäristön tavoitteena on ”viimeistely, korkeatasoinen kokonaisuus, jonka ylläpidon taso vastaa alueelle asetettua laatutasoa”. Ala-Malmin torin ympäristö on aluesuunnitelmassa nostettu ensimmäiseen ylläpitoluokkaan. Tässä yleissuunnitelmassa esitetään että katualueiden hierarkiaa parannetaan ja Pekanraitista tehdään selkeä kokonaisuus, jonka asema alueen tärkeänä keskusraittina hahmottuu sen päästä päähän.

Suunnitelmassa keskitytään kahteen toiminnallisesti tärkeään kohtaan Pekanraitilla. Ala-Malmin toria sekä Pekanraitin ja Ormusmäentien risteysaluetta on tarkasteltu tarkemmin ja niiden tulevaisuudesta on esitetty tarkempia suunnitelmia. Kolmas tärkeä paikka raitin varrella on Latokartanontien alikulun ympäristö, jonka kehittämiseen liittyy asemakaavamuutossuunnitelmia. Koko Ala-Malmin imagoa pyritään parantamaan näiden tärkeiden pisteiden toiminnallisella kehittämisellä ja raitin yleisilmeen kohentamisella.

Rakenteellisesti kestävät ratkaisut

Yleissuunnitelmassa on silmämääräisesti kartoitettu Pekanraitin rakenteelliset vauriot (kuva 8). Korjaamisesta on tehty ehdotus ja suunnitelmassa esitetään alustavat kustannus- ja aikatauluarviot. Yleissuunnitelmassa tähdätään rakenteellisesti kestäviin ratkaisuihin, jotta nykyisen kaltainen tilanne ei vaativasta maaperästä huolimatta toistu tulevaisuudessa.

Esteetön ympäristö

Suuri osa Pekanraitin esteettömyyteen liittyvistä ongelmista johtuu maanpinnan painumisesta ja siitä aiheutuneista epätasaisuuksista sekä sisäänkäyntien korkomuuksista. Rakenteellisten vaurioiden korjaaminen parantaa raitin esteettömyyttä merkittävästi. Tavoitteena on kaikille helpokulkuinen ja helposti hahmottuva pääraitti. Valaistuksen parantaminen parantaa paitsi alueella orientoitumista myös turvallisuutta. Myös esteettömien reittien, mm. sisäänkäyntien opastusta tulee parantaa.

9. Ala-Malmin tori on alueen käyntikortti. Tällä hetkellä se kaipaa kipeästi paitsi rakenteellista kunnostamista myös toiminnallista elävöittämistä.

1.3 Tarkastelualueen rajaus

Tarkastelualueeseen on otettu mukaan koko Pekanraitti, Teerisuontieltä Luuvakujalle asti. Ala-Malmin tori on raitin keskus-piste ja tärkeä osa suunnitelmaa. Lisäksi tarkastelussa ovat mukana torin tärkeät sivukujat, kuten osa Ala-Malmin raittia ja Pekankatua, koska ne ovat paikoin pahasti vaurioituneet ja ne koetaan pelottaviksi. Sivukujat muodostavat tärkeitä yhteyksiä torilta puistoon ja julkisen liikenteen pysäkeille. Myös raitinvarren pieniä puistoja on suunnitelmassa kehitetty. Maan painumisesta aiheutuvia vaurioita esiintyy myös tonttien puolella, joten korjaamista ei voida rajoittaa vain katualueeseen. Raitin varren kiinteistöjen huomioi-

minen suunnittelussa onkin tärkeää. Ala-Malmin torin ja Teerisuontien päässä sijaitsevan Pekanpuiston kunnostuksen kohdalla ympäröivien kiinteistöjen saaminen mukaan on tärkeää, sillä aukiot ulottuvat osittain tonttien puolelle. Osa raitinvarren kiinteistöistä on jo aloittanut omien pihalueidensa parantamisen. Pekanraitin kunnostuksen toteutussuunnittelussa on tärkeää ottaa huomioon näiden kiinteistöjen suunnitelmat ja sovittaa ne yhteen. Katualueen liittyminen niihin tontteihin, joiden kunnostus ei vielä käynnistyy, on suunniteltava erityisen tarkasti. Tavoitteena on esteetön ja kaunis ympäristö, vaikka koko Ala-Malmin painumavaurioita ei kerralla pystytäkään korjaamaan.

1.4 Selvityksen rakenne

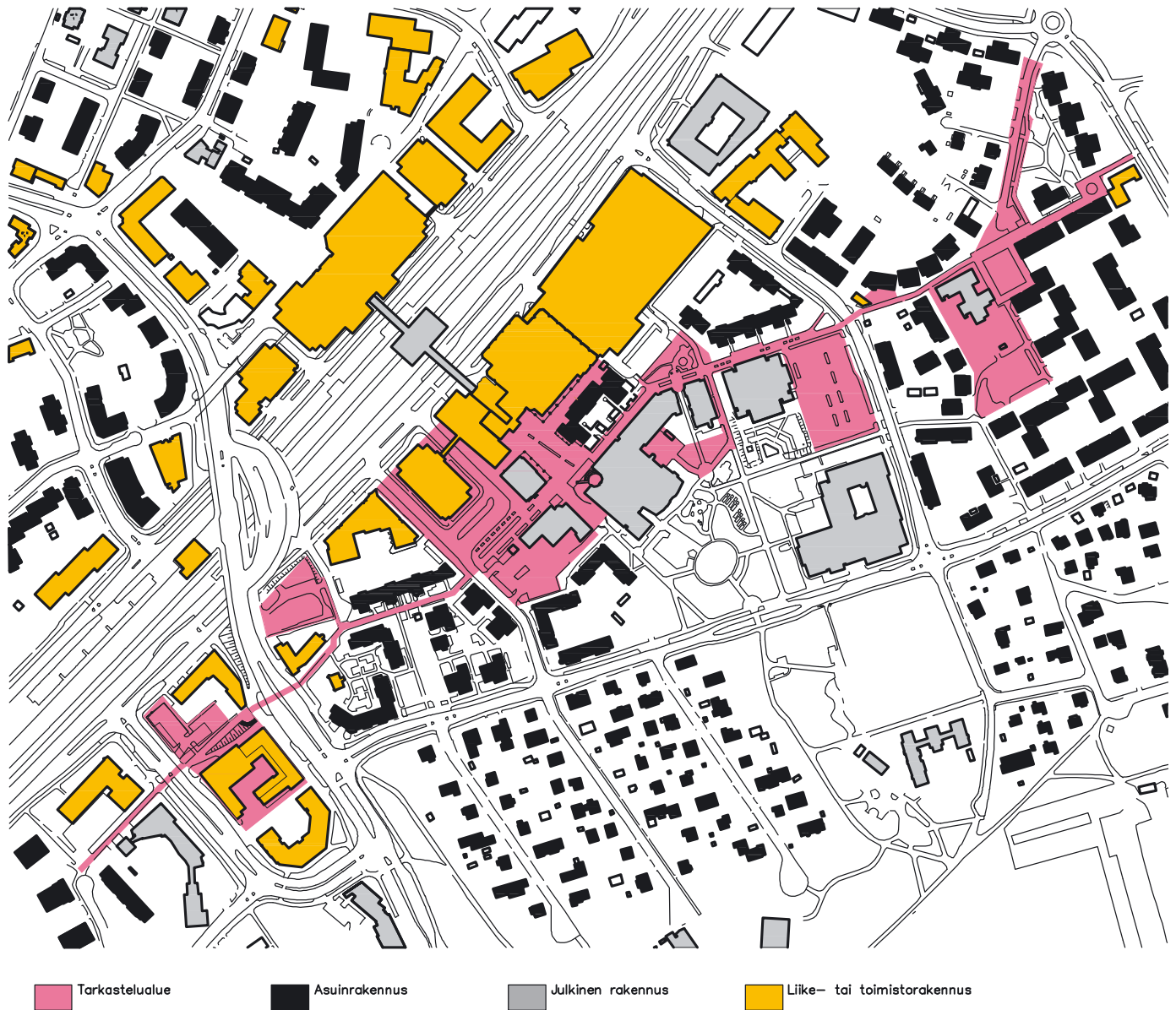
Neliosaisen selvityksen ensimmäisessä osassa esitellään työn taustat ja tavoitteet sekä suunnittelualueen rajaus.

Toisessa osassa käydään lyhyesti läpi Pekanraitin ja Ala-Malmin torin ympäristön arvot.

Osassa kolme suunnittelualueen rakenteelliset vauriot on kartoitettu ja esitetään ehdotus korjaamisesta. Lisäksi osassa arvioidaan alustavasti hankkeen hintaa ja mahdollista toteutusaikataulua. Myös raitinvarren muut, suunnitteluvaiheessa tiedossa olleet rakennushankkeet esitellään.

Neljännessä osassa esitellään alueen kehityssuunnitelma. Aluksi käydään läpi

10. Tarkastelualue 1:5000.

raitin yleisiä ratkaisuja ja lopuksi keskitytään tarkemmin tärkeiden paikkojen kehittämiseen. Selvityksen lopussa on liitteenä suunnitelmakartta, jossa ratkaisut on esitetty. Suunnitelman sivulta löytyvät tarkemmat yksittäisten kohteiden suunnitelmakartat.

1.5 Työmenetelmät ja lähteet

Suunnittelua varten on tutkittu Ala-Malmin kaavoituksen vaiheita. Vanhojen suunnitelmien kaupunkikuvalliset päätökset on pyritty löytämään sekä hyödyntämään niitä uusien suunnitelmien pohjana. 1980-luvun alusta asti Malmin kaavoituksen parissa työskennellyt arkkitehti **Tuula Helasvuo**

kaupunkisuunnitteluvirastosta on avannut Malmin kaavoituksen periaatteita. Suunnitelmaa varten on haastateltu myös Ala-Malmin torin esisuunnitelman tekijää, arkkitehti, professori emeritus **Simo Paavilaista**. Malmitalosta vuonna 1986 järjestetty suunnittelukilpailu ja sen tavoitteet ovat olleet tärkeä lähtökohta tätä yleissuunnitelmaa tehtäessä.

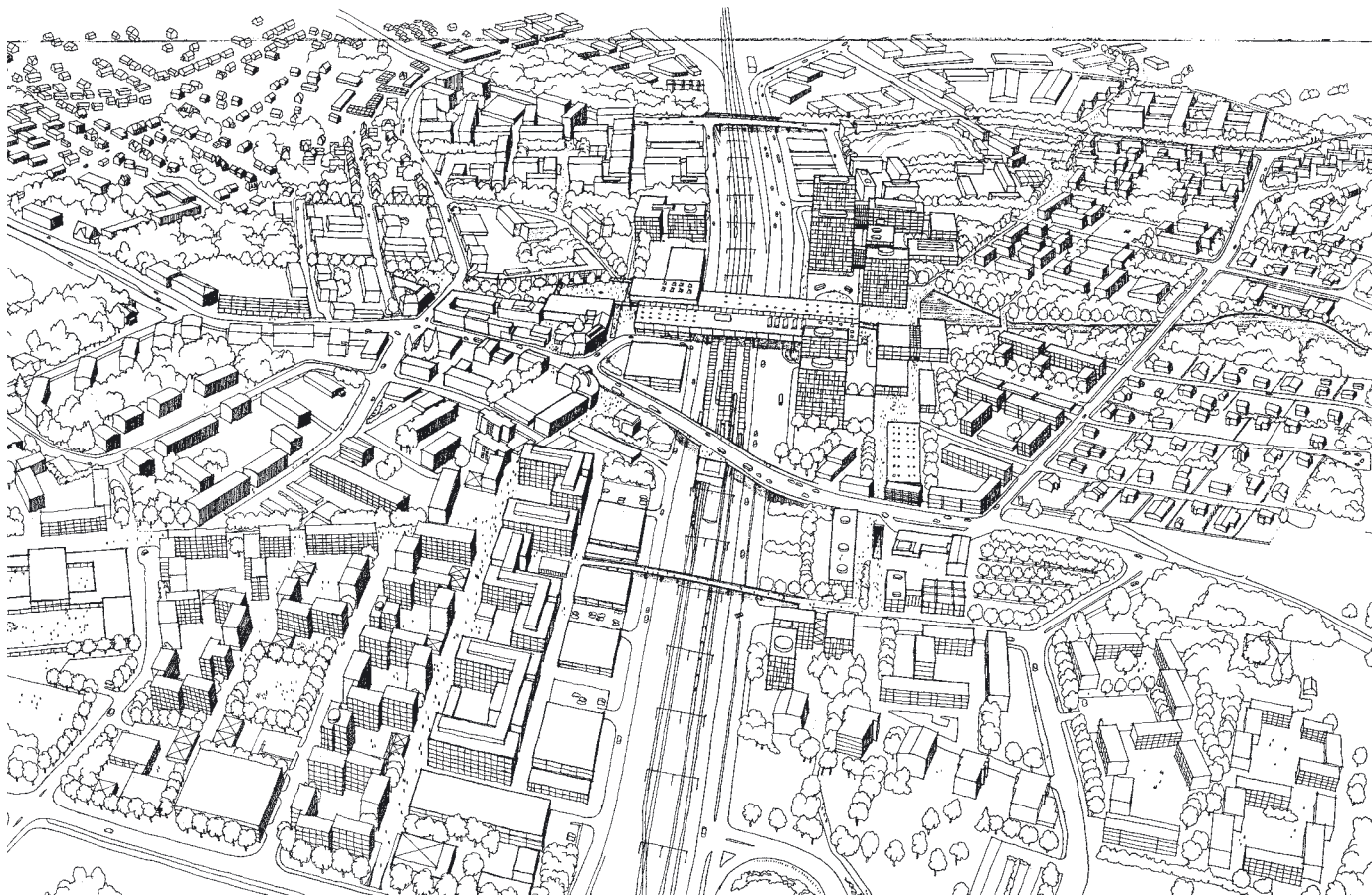
Pekanraitin kehittämistä suunniteltaessa on pyritty ottamaan alueen asukkaiden toivomuksia huomioon. Hanketta esiteltiin Malmifoorumilla Malmitalolla 4.10.2012. Paikalla olleilla asukkailla oli mahdollisuus kertoa toiveistaan suunnitelma-alueeseen liittyen. Suunnittelua varten alueella on kierretty Helsingin kaupun-

gin lähityön aluetyöntekijöiden ja Malmi-seuran puheenjohtajan kanssa ja kuultu heidän mielipiteitään alueen ongelmista ja kehitysmahdollisuuksista. Malmin seurakuntatalon avoimessa nuorten kahvilassa 17.10.2012 paikalla olleet nuoret kertoivat omia toiveitaan ja huomioitaan Ala-Malmista. Malmin kuvalehti ja MaTaPuPu-paikkalehti ovat olleet tärkeitä lähteitä Ala-Malmin historiaa selvittäessä. Ne kuvaavat alueen asukkaiden Malmin keskuksen rakentumista edeltäviä odotuksia ja toiveita sekä ajatuksia niiden rakentumisen jälkeen.

Suunnittelun lähtökohtana ovat olleet myös rakennusviraston ohjeet ja linjaukset.

11. Malmin asemakaavaa varten tehty lintuperspektiivi vuodelta 1973.

Lähde: KSV

2 Arkkitehtoniset arvot

Malmitalo ja Postitalo

Helsingin kaupunki järjesti Helsingin evankelisluterilaisten seurakuntien seurakuntayhtymän kanssa vuoden 1986 lopussa Malmitalon yleisen suunnittelukilpailun. Tehtävänä oli Ala-Malmin toria rajaavan, arkkitehtonisesti korkeatasoisen monitoimitalon suunnittelu. Kilpailun voittivat arkkitehdit **Reino Huhtiniemi** ja **Kimmo Söderholm** ehdotuksellaan "Kulttuuriparaatiisi". Voittanut ehdotus sitoutui ulkoarkkitehtuuriltaan viereisen, jo valmistuneen, arkkitehtitoimisto Nurmela-Raimoranta-Tasan suunnitteleman Malmin Postin voi-

makkaaseen ilmeeseen. Postitalon arkkitehtoninen ilme perustuu pitkälti sen sisäänkäynnin korkeaan näyttävään katokseen. Tätä elementtiä Huhtiniemi ja Söderholm jatkoivat omassa suunnitelmassaan. Malmitalolla on selkeä tärkeän julkisen rakennuksen ilme. Yhdessä Postin kanssa se muodostaa kokonaisuuden ja päättteen Ala-Malmin torille. Postitalo on nykyään pääosin toimistokäytössä. Rakennuksen näyttävä sisäänkäynti ei enää palvele kaupunkilaisia suunnittelijan tarkoittamalla tavalla mutta toimii kuitenkin torin taustana. Malmilaiset taistelivat aiko-

naan Malmitalon puolesta ja prosessi sen valmistumiseksi kesti kauan.

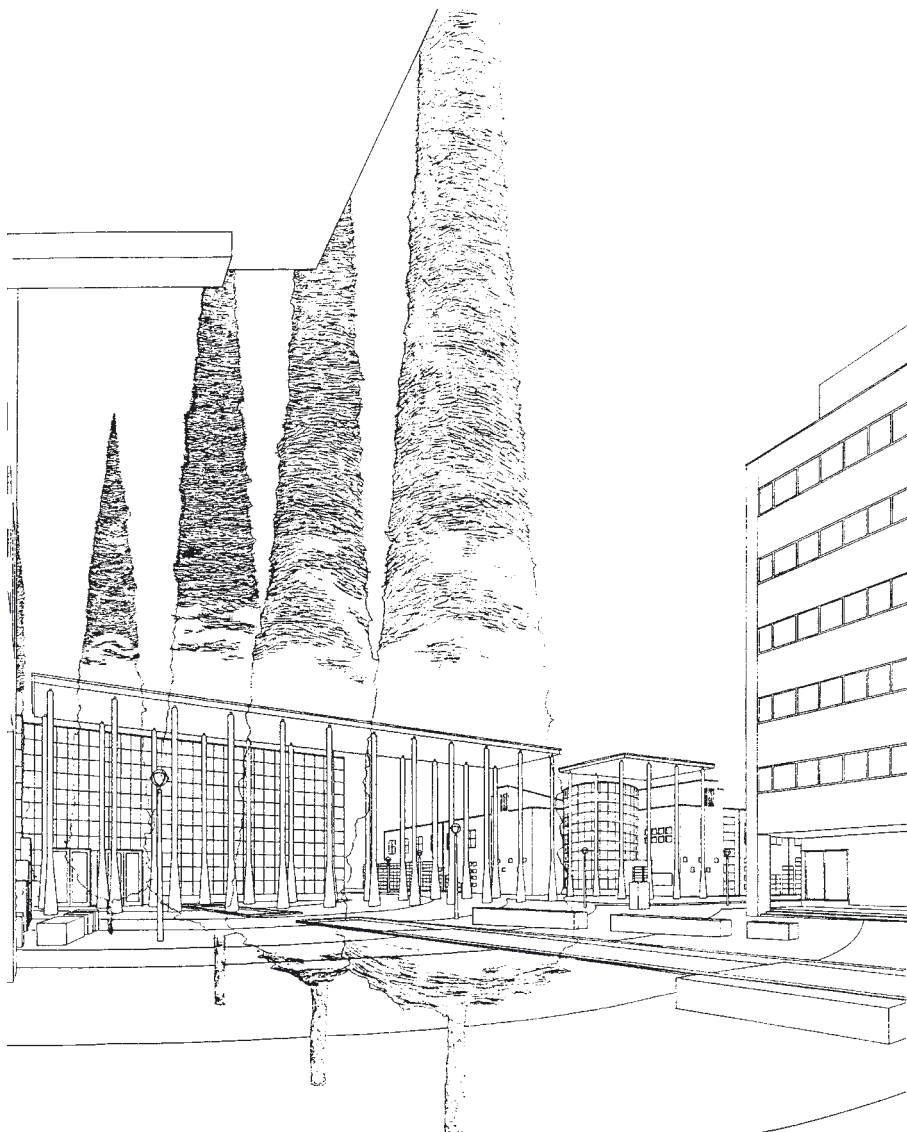
Nykyään Malmitalo on tärkeä osa Malmia ja asukkaat eivät osaa edes ajatella Malmia ilman sen omaa monitoimitaloa. Malmitalolla järjestetään konsertteja, näyttelyitä ja muita tapahtumia. Talon yhteydessä toimii myös kirjasto ja työväenopisto. Malmitalo on Ala-Malmin keskus toiminnallisesti ja sijainniltaan. Postitalon ja Malmitalon näyttävät katokset pilareineen luovat Ala-Malmin torille juhlallisen porttiaiheen Pekanraitilta saavuttaessa.

Ala-Malmin tori

Ennen Malmitalo-kilpailua, vuonna 1985 arkkitehdit **Käpy** ja **Simo Paavilainen** tekivät Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastolle Ala-Malmin torin esisuunnitelman ja Malmitalon lähiympäristön suunnitteluohjeen, joka oli torin osalta kilpailijoita sitova. Jo torin esisuunnitelmassa toivottiin Malmitalon vahvistavan Postitalon arkkitehtuuria ja muodostavan sen kanssa parin ja taustan uudelle aukiolle. Tori on toteutettu pitkälti Paavilaisten esisuunnitelman periaatteita noudattaen. Ala-Malmin torin pitkillä sivuilla ovat Malmin virastotalo ja entinen pakolaiskeskus, nykyinen Helsingin opiskelija-asunto säätiön (HOAS) asuintalo. Lyhyillä sivuilla ovat Malmin Novan kauppakeskus sekä toisessa päässä Malmitalon ja Postitalon muodostama kokonaisuus. Paavilaiset toteavat esisuunnitelmassaan toritilan olevan rikkonainen. Tila ikään kuin valuu ulos pitkiltä sivuilta korkeiden mutta kapeiden rakennusten ohi. Torin tärkeimmät rakennukset, Malmitalo ja Postitalo ovat myös matalimmat. Niiden asemaa Paavilaiset pyrkivät korostamaan tekemällä torista loivasti Malmitalolle laskevan. Myös torin betonikiveyksen ympyräkuviointi korostaa Malmitalon asemaa torin keskuksena. Merkitystä alleviivaa vesiallas, jonka diagonaali linja jatkuu torin poikki Malmitalon aulan läpi aina Ala-Malmin puistoon asti liittäen ne kaikki yhdeksi kokonaisuudeksi. Tori on lyhentynyt Paavilaisten suunnitelmasta Malmin Novan kauppakeskuksen laajennuttua mutta rikkonaisuuden ongelma on säilynyt ja Paavilaisten esittämät ratkaisut ovat edel-

12. Ala-Malmin tori ja Malmitalo 90-luvulla. Kuvaaja: Jussi Tiainen

13. Perspektiivikuva Ala-Malmin torin esisuunnitelmasta, Käpy ja Simo Paavilainen.

leen toimivia. Paavilaisten suunnitelmassa torille on suunniteltu uniikit valkobetonis, kaatuneista pilareista inspiroituneet penkit, jotka on aseteltu säteittäin torin kiveyksen mukaan. Niitä ei kuitenkaan koskaan toteutettu, vaan alun perin torilla on ollut Helsingissä perinteiset koivunjalkapenkit, jotka on myöhemmin korvattu ympäristöön paremmin sopivilla HKR:n omilla kivijalkapenkeillä. Penkit on sijoitettu toria halkovan vesialtaan sivuille.

Pekanraitti

Pekanraitin esisuunnitelman on tehnyt Ympäristötoimisto Oy 1980-luvun alkupuolella. Esisuunnitelmasta näkyvin toteutunut ja säilynyt osa on betonikiveyksen kuviointi (kuva 15). Kuviointi on toteutettu erimallista punaisista ja harmaista betonikivistä. Vaikka suorakulmainen kuviointi muodoltaan poikkeaa Ala-Malmin torin kaarevasta kuvioinnista, liittyy yhteinen pintamateriaali raitin osaksi torin kokonaisuutta. Eriväri-

sillä betonikivillä toteutetut kuvioinnit ovat 80-luvun kävelykaduille tyypillisiä. Ala-Malmin punainen ja harmaa betonikivi luovat keskusta-alueelle tunnistettavan omaleimaisen ilmeen. Tarkoituksena on ollut että Pekanraitti hahmottuu ympäristöstään tärkeänä keskustan kävelyraittina.

Ala-Malmin puisto

Ala-Malmin puisto on rakennusviraston arvoympäristökohde. Puisto on maise- ma-arkkitehti **Lars Barnön** vuonna 1990 suunnittelema, aikakaudelleen tyypillinen edustuspuisto. Puisto on näyttävydessään koko Helsingissä ainutlaatuinen. Puisto muodostaa Malmitalon ja Ala-malmin torin kanssa kokonaisuuden, josta tori kuitenkin erottuu huonokuntoisuudellaan.

Suojellut rakennukset

Pekanraitin varressa on muutama asema- kaavalla suojeltu rakennus. Latokartanon-

14. Ala-Malmin puisto on rakennusviraston arvoympäristökohde.

15. Betonikivillä toteutetut kuviot ovat 80-luvun kävelykaduille ja toreille tyypillisiä.

tien varressa on 1900-luvun alussa rakennettu huvila, joka toimii nykyään toimistona. Se on toimivasti otettu osaksi 80-luvun lopulla rakennetun asuintalokorttelin pihamiljöötä. Toinen suojeltu rakennus on Karviastien koulu Malmin asematien varressa. Koulun vanhat puurakennukset on rakennettu 1900-luvun alkupuolella. Arkkitehti **Kirsti Sivén** on suunnitellut näiden suojeltujen rakennusten väliin puurakenteisen laajennuksen, joka on valmistunut 2000-luvun alussa. Rakennuksessa toimii erityisopetukseen erikoistunut peruskoulu.

Ormusmäki

Pekanraitin lähellä sijaitsee myös Ormusmäki, joka on merkitty asemakaavaan suojeltuna muinaismuistoalueena. Alueella on hyvin säilyneitä ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoituslaitteita, jotka on suojeltu muinaismuistolain piiriin kuuluvina kiinteinä muinaisjäänöksinä.

3 Rakenteellisten vaurioiden kartoitus ja korjaaminen

3.1 Maanpainumavaurioiden kartoitus

Tätä suunnitelmaa varten raitin rakenteelliset vauriot on kartoitettu silmämääräisesti. Alueelle on syytä myöhemmin tehdä maasto- ja rakennekartoitus, koekuoppia ja pintavaaitus, jolloin painuma-alueet saadaan tarkemmin selville. Samassa yhteydessä on syytä kartoittaa kaivojen kannet ja juoksujen korkeudet. Soidintielle on kesällä 2013 tulossa vesijohtojen peruskorjaus. Korjauksen ulkopuolelle jäävät putkistot on Pekanraitin kunnostuksen yhteydessä syytä kuvata ja niiden kunto tarkistaa, sillä maan voimakas painuminen on voinut vahingoittaa myös niitä.

Pekanraitin Hietakummuntien pohjoispuolinen alue sijoittuu savikolle. Suurin osa raitista on päällystetty betonikivillä, joiden alla on noin 1 m rakennekerrokset. Raitin Hietakummuntien pohjoispuolisella osalla rakennekerrosten alla on noin 5–10 m savea, jonka alla on noin 5 m silttiä ja hiekkaa. Alimpana maakerroksena kallion pinnalla on noin 2–5 m kerros moreenia. Hietakummuntien eteläpuolinen alue on kitka-maa-aluetta, jossa kallion pinnalla on noin 2–6 m hiekkaa ja soraa. (kuva 20)

Pekanraitin rakennekerrokset, putkijohdot ja Ala-Malmin torin vesiallas on suunniteltu syvästabiloimalla esirakennetun maan varaan. Raitin esirakentamisen jälkeisten suunnitelmamuutosten vuoksi on mahdollista, että syvästabilointi ei ole kokonaisuudessaan sattunut lopullisen raitin kohdalle. Syvästabiloinnista ei kuitenkaan ole käytettävissä tarkekuvia, joista tämä voitaisiin varmentaa. Syvästabilointiin on myös raitin rakentamisaikaan käytetty nykyistä pienempiä sideainemääriä, jolloin pilarilujuudet eivät ehkä ole olleet riittäviä. Sideaineena on lisäksi käytetty pelkästään kalkkia, jolla saavutettava lujuus ei ole yhtä hyvä kuin nykyisin käytettävällä sementin ja kalkin seoksella.

Pekanraitin pahimmat rakenteelliset vauriot keskittyvät savimaalle rakennetulle Hietakummuntien pohjoispuoliselle osalle. Ala-Malmin torin ympäristössä vauriot näkyvät maanpinnan aaltoilemisena ja kallistuneina puina ja valaisimina. Sadevesi kerääntyy paikoin isoiksi lammikoiksi,

mikä hankaloittaa kulkemista ja aiheuttaa talvella jäätymistä (kuva 16). Muutama sisäänkäynti on maan painumisen vuoksi täysin esteellinen mutta pääosin torin ympäristön liiketilojen sisäänkäynneille ei ole maan painumisesta aiheutunut merkittävää haittaa.

Painumavauriot pahenevat Soidintien jälkeen. Kiinteistöjen sisäänkäynneillä on todellisia ongelmia, sillä maa on painunut pahimmillaan noin 40 cm. Sisäänkäyntitasot ovat pysyneet alkuperäisellä tasollaan ja maanpinnan painuttua niiden alla, ne ovat jääneet tyhjän päälle (kuva 17). Tämä on riski, sillä rakennetta ei ole suunniteltu kantamaan omaa painoaan. Laatan alla on myös tyhjää tilaa, jonne esimerkiksi eläimet pääsevät tekemään tuhojaan. Kiinteistöt ovat yrittäneet korjata tilannetta erilaisilla lisäporras- ja luiskaratkaisuilla mutta ne ovat esteellisiä, väliaikaisen näköisiä ja paikoin jopa vaarallisia (kuva 19). Painumavauriot jatkuvat raitilta tonttien puolelle talojen välisille kujille ja kiinteistöjen pihalle (kuva 18). Iso osa Ala-Malmista on rakennettu savikolle ja koko alueella on samoja maan painumisesta johtuvia ongelmia.

3.2 Painumavaurioiden korjaus

Nykyisellä kuormalla raitin ja ympäröivän alueen painumista yli puolet on jo tapahtunut. Raitin pinnan tasaaminen ja kallistusten korjaaminen edellyttää kuitenkin lisätäyttöä, jolloin painumisnopeus uudelleen kiihtyy ja nykyiset ongelmat ovat edessä jälleen noin 20 vuoden kuluttua. Uusi syvästabilointi todennäköisesti korjaisi ongelmat, mutta se on järeä ja kallias ratkaisu. Uusi syvästabilointi edellyttäisi lisäksi raitin alla kulkevien putkilinjojen uusimista.

Taloudellisesti järkevämpi tapa korjata raitin painumat on keventäminen. Keventäminen voidaan suorittaa purkamalla raitin pintakerroksia 1,5 m paksuudelta ja korvaamalla noin 2/3 kerrospaksuudesta esimerkiksi kevytsoralla, vaahtolasilla, EPS-tai XPS-kevennysmateriaalilla. Kevennysmateriaalin päälle asennetaan rakennekerrokset ja päällystymateriaali sekä korjataan

16. Pekanraitille syntyy pahimmillaan hyvin suuria ja syviä vesilätäköitä.

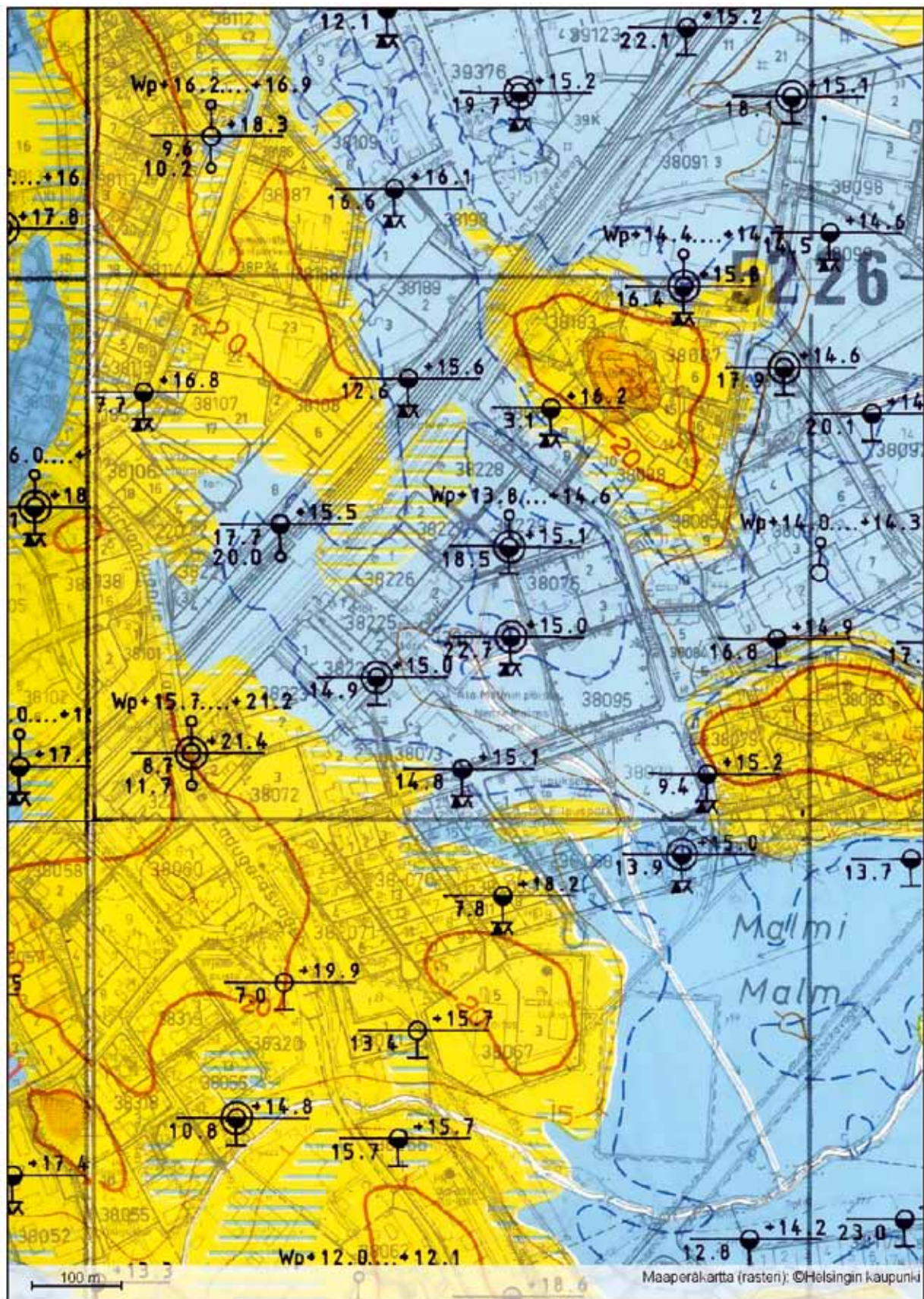
17. Maanpinnan painuminen on jättänyt rakennusten sisäänkäyntiportaita tyhjän päälle.

18. Maan painumisen aiheuttamia vaurioita raitin pohjoispäässä.

19. Kiinteistöt ovat pyrkineet ratkaisemaan painumisesta aiheutuneita ongelmia väliaikaisennäköisillä ratkaisuilla.

20. Maaperäkarta. Kartassa kitkamaa-alueet on merkattu keltaisella ja savikot sinisellä.

Lähde: Helsingin kaupunki paikkatietopalvelu

kallistukset ja tasaus. Maanpinta nostetaan alkuperäiseen korkoonsa.

Raitti ja ympäröivät alueet tulee liittää toisiinsa mahdollisimman saumattomasti. Raitin ja ympäröivän alueen välisiä painumaeroja voidaan pienentää luiskamaisella siirtymärakenteella, joka toteutetaan pienentämällä kevennyskerroksen paksuutta kiilamaisesti. Paras lopputulos saavutetaan jos kaikki raitin ympärillä sijaitsevat kiinteistöt lähtevät mukaan kunnostukseen. Raitin kunnostuksen toteutussuunnitelmat ja kiinteistöjen pihasuunnitelmat on tärkeää sovittaa yhteen niin suunnitelmien kuin toteutusaikataulun osalta. Pekanraitin kunnostus yhdessä rakennusten pihalueiden kunnostamisen kanssa parantaa koko alueen ilmettä ja arvostusta ja nostaa sitä kautta myös kiinteistöjen arvoa.

Pekanraitilla on paikkoja, jotka ovat osittain kiinteistöjen tonttien puolella. Näissä tapauksissa yhteistyö rakennusviraston ja kiinteistöjen välillä on erityisen tärkeää, koska näin mittavaa korjausta ei voida toteuttaa vain katualueella ja jättää tonttien osuus huomioimatta.

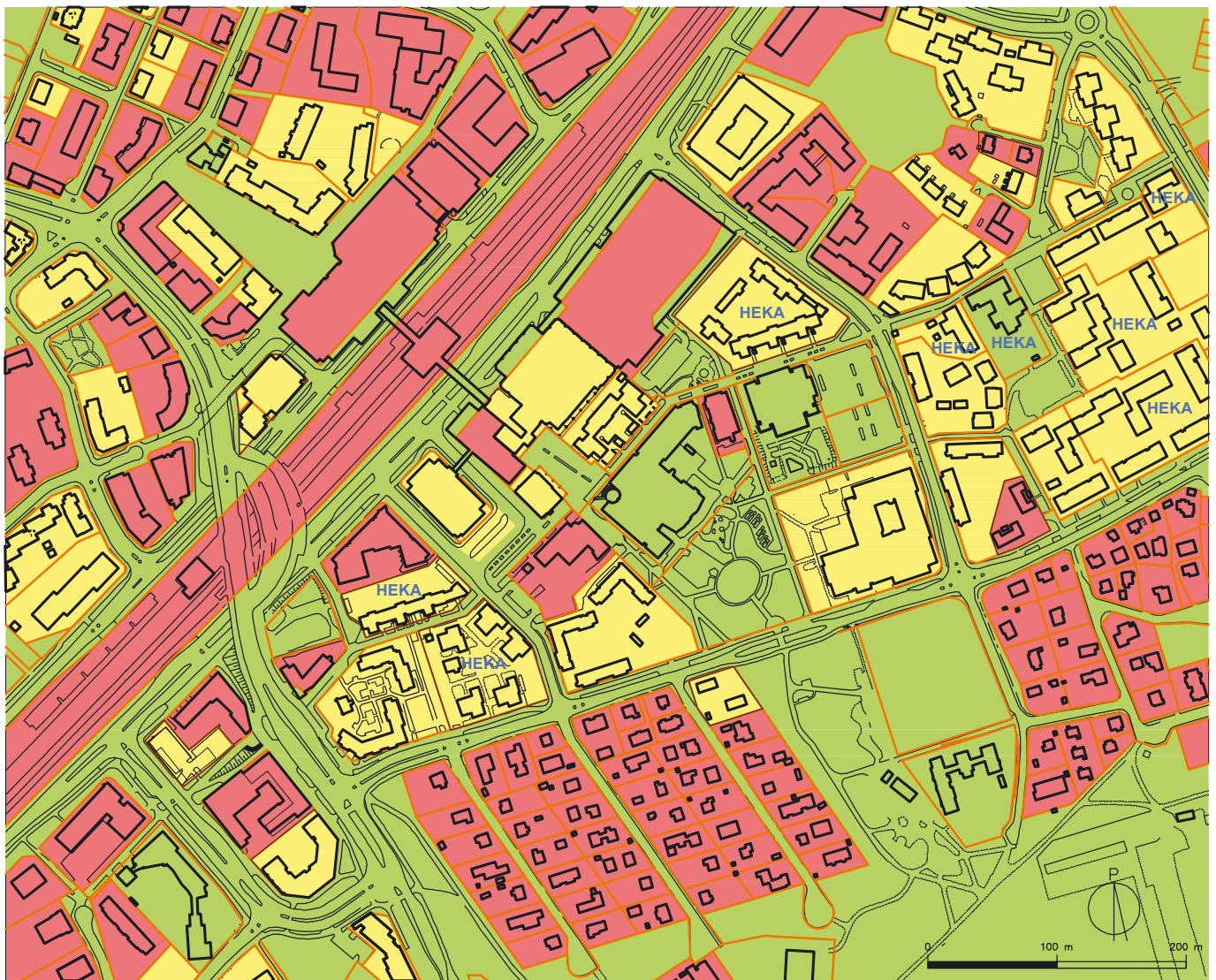
3.3 Kustannusarvio ja aikataulu

Helsingin rakennusvirasto jatkaa Pekanraitin kunnostuksen suunnittelua tämän yleisuunnitelman pohjalta. Toteutussuunnittelu on tarkoitus tehdä rakennusvirastossa vuonna 2013. Koska Pekanraitti on pitkä, täytyy rakennushanke toteuttaa osissa. Alustavien arvioiden mukaan hanke toteutettaisiin kahdessa osassa vuosina 2014–2015. Kunnostustyöt aloitetaan alu-

een keskuspisteestä, Ala-Malmin torilta, josta kunnostus etenee kohti Teerisuontietä. Hietakummuntien eteläpuolinen osa on muuta raittia paremmassa kunnossa, sillä kitkamaalle rakennetun raitin pinta ei ole painunut pahasti. Latokartanontien ympäristössä on tulevaisuudessa edessä myös suurempia asemakaavanmuutoksia, jotka saattavat vaikuttaa myös Pekanraittiin. Muuta raittia paremmassa kunnossa oleva eteläpää kunnostetaan viimeisenä.

Pekanraitti on yli kilometrin pituinen ja rakenteelliset vauriot ovat merkittäviä. Isolalla osalla joudutaan koko raitti avaamaan ja keventämään rakennekerroksia. Alustavasti rakennusvirasto on arvioinut kunnostuksen hinnaksi noin 2,7 M€.

21. Maanomistajat 1:5000.

Kaupungin omistama ja hallinnoima

Kaupungin omistama vuokrattu

Yksityinen omistaja/valtio

HEKA Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kiinteistöt Pekanraitin varrella

Tontin raja

22. As oy Ormusmäentie on aloittamassa Teerisuontien puoleisen pihan peruskorjausta.

23. Ala-Malmin torilla sijaitsevan Malmin virastotalon julkisivut on korjattu kesällä 2012.

24. Malmin virastotalon sisäänkäynti on huonossa kunnossa.

25. Heka-Malmin Pekanpuistoon rajautuvassa kiinteistössä Teerisuontie 8 on alkamassa pihojen peruskorjauksen hankesuunnittelu.

26. Pekanraitin ja Soidintien risteysalueella vesiputket korjataan.

27. Uimahallin peruskorjauksen tarkoitus alkaa keuhällä 2013.

3.4 Raitinvarren muut korjaushankkeet

Pihojen peruskorjaukset

Ormusmäentie

Asunto Oy Ormusmäentie on syksyllä 2012 aloittanut koillispuolen pihan peruskorjauksen suunnittelun. Yhtiön parkkipaikat sijaitsevat rakennuksen tällä puolella (kuva 22). Maasto on painunut pahasti ja pihaa rajaa Teerisuontiestä huonokuntoinen puuaita. Rakennusten toisella puolella sijaitseva oleskelupiha on hyvässä kunnossa ja varsin viihtyisä.

Teerisuontie 8 ja Vilppulantie 26

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka) omistamissa kiinteistöissä Teerisuontie 8 ja Vilppulantie 26 on piha-alueiden peruskorjauksen hankesuunnittelu aloitettu syksyllä 2012. Kiinteistöt sijaitsevat kaikkein pahimpien painumavaurioiden alueella. Ne rajautuvat Pekanpuistoon, joka jatkuu osittain tonttien puolelle (kuva 25). Pihojen peruskorjauksen suunnittelu on erityisen tärkeää suunnitella ja toteuttaa ottaen huomioon Pekanraitin korjaukset. Näiden kiinteistöjen kohdalla korjausten aikataulujen yhteensovittaminen on erittäin tärkeää, jotta

ta molemmat osapuolet välttyvät päällekkäisiltä töiltä.

Julkisivukorjaukset

Malmin virastotalo

Kesän 2012 aikana Malmin virastotalon julkisivut on peruskorjattu (kuva 23). Rakennuksen ympärillä olleet huonokuntoiset istutusalueet on poistettu ja katualueen pintamateriaali on jatkettu rakennuksen seinään asti. Virastotalon sisäänkäynnillä on pahoja painumavaurioita (kuva 24), mutta sille ei julkisivukorjauksen yhteydessä ole tehty toimenpiteitä. Sisäänkäynnin korjaus kannattaakin ajoittaa Ala-Malmin torin tulevan korjauksen kanssa samaan aikaan, jolloin turhilta torin pinnan aukaisemisilta välttyään ja korkomaailma pysyy yhtenäisenä.

Muut korjaushankkeet

Vesiputkien korjaus

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, HSY korjaa Soidintiellä ja Pekanraitilla vesiputkia kesällä 2013 (kuva 26). Suunnitelman on laatinut Ramboll Finland Oy. Hankkeen taustalla on vesijohdon syöpyminen ulkoa päin sekä viemäreiden pai-

numat ja rikkoontumiset. HSY:n selvitys vahvistaa että myös muualla Pekanraitilla vesiputkien kunto on syytä tarkistaa kun raitti kunnostuksen yhteydessä joka tapauksessa avataan. Soidintiellä putket korjataan Pekanraitin ja Vilppulantien välisellä alueella. Katu avataan ja liikenne ohjataan työskentelyalueen ohi väliaikaista reittiä. Soidintielle toteutetaan kunnostettavien putkien alueelle kevennys. Pekanraitille rakennetaan uusi vesijohto suuntaoporaamalla välille Soidintie–Ormuspellontie. Porauslinjan päissä katualuetta joudutaan avaamaan mutta muuten raitti pysyy kuljettavana. Näiden korjausten lisäksi päiväkotit Vilppulan tonttiliitos uusitaan.

Kohdassa 3.2 käsitellään uutta syvästabilointia ja mainitaan, että se vaatisi raitin alla olevien vesiputkien uusimisen. Putkien kunnostamisesta on jo suunnitelmat, jotka on tarkoitus toteuttaa jo kesällä 2013, joten on erittäin suositeltavaa toteuttaa raitin kunnostus uuden syvästabiloinnin sijaan keventämällä.

Uimahallin peruskorjaus

Malmin uimahallin peruskorjauksen on tarkoitus alkaa kesällä 2013. Peruskorjaus keskittyy hallin sisätiloihin, eikä näin ollen vaikuta Pekanraittiin.

4 Raitin kehittäminen

4.1 Arkkitehtuuri ja kokonaisuus

Aivan Ala-Malmin torin ympäristössä Pekanraitti on ilmeeltään selkeästi tärkeä keskusraitti. Kokonaisuuden luovat yhtenäisen pintamateriaali eli harmaa ja punainen betonikivi sekä sama valaisinmalli koko matkalla (kuva 29). Yhtenäinen ilme jatkuu Ala-Malmin torilta lounaaseen Malmin asematielle ja koilliseen Soidintielle saakka. Tämän jälkeen raitin ilme muuttuu olemmissa suunnissa merkittävästi. Malmin asematien jälkeen Karviastien koulun ohi Pekanraitti jatkuu kapeana kävelytienä ja päättyy Luuvakujan kääntöpaikalle (kuva

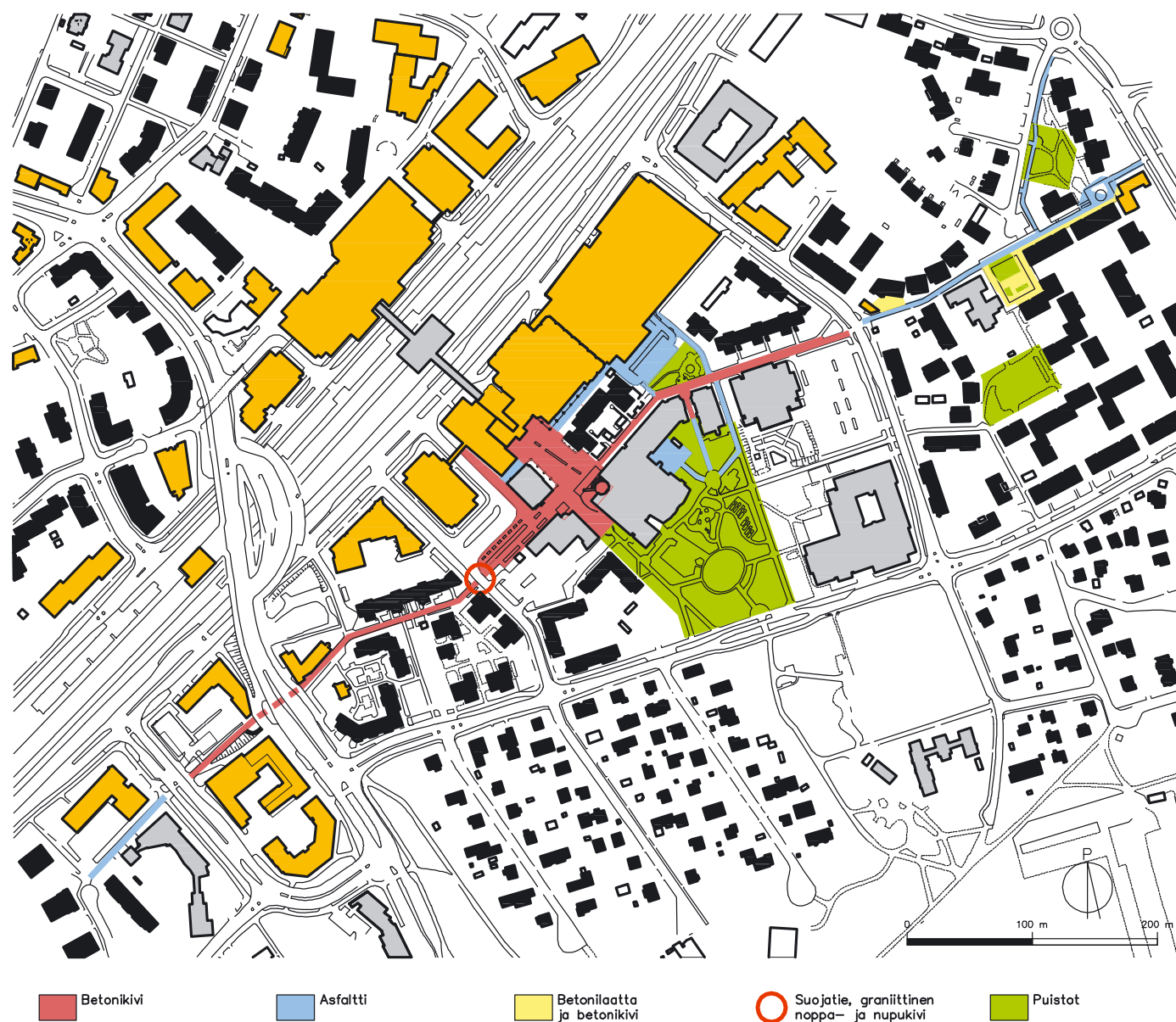
32). Valaisintyyppi muuttuu jo Latokartanontien alikulun jälkeen vaikka betonikiveys jatkuu vielä korttelin verran.

Soidintiestä eteenpäin Pekanraitti on tavallinen kävelytie, asfalttipintainen ja tavalisella katuvalaisimella valaistu (kuva 31). Ormusmäentien risteyksen kohdalla liikennejärjestelyt ovat sekavat ja on epäselvää missä autoilu on sallittu. Risteyksestä eteenpäin Pekanraitilla on selkeä asfalttipintainen ajoväylä, josta kävelytie on korotettu ja päällystetty suurilla betonilaatoilla (kuva 98). Asemakaavassa raitti kuitenkin jatkuu loppuun asti kävely- ja pyö-

rätienä ja paikalla näkyvä kävelytie on itse asiassa tonttien puolella. Ainoastaan huoltoajo on asemakaavassa sallittu mutta paikalla katu hahmottuu selkeästi ajoväylänä ja päättyy hyvin tilavaan ja epäsiistiin kääntöpaikkaan.

Pekanraitti ei siis hahmotu kokonaisuudeksi, aivan keskustaa lukuun ottamatta. Karviastien koululla ilmeen muutos on kohdallaan, sillä raitin loppupää ei varsinaisesti johda mihinkään vaan päättyy Luuvakujan kääntöpaikalle, Hotelli Avionin

28. Nykyiset pintamateriaalit 1:5000.

29. Betonikiveys ja sen ladontakuvio kertovat, että kyseessä on alueella tärkeä ja keskeinen reitti.

30. Punainen ja harmaa betonikivi luovat Ala-Malmin keskustalle tunnistettavan ja omaleimaisen ilmeen.

talon parkkihalliin johtavan ajoluiskan viereen. Soidintien jälkeinen osuus vaatii sen sijaan päivitystä. Ormuspellon asuinalueelle tulee lähi vuosina noin 1 200 uutta asukasta, joiden pääjalankulkureitti Malmin aluekeskukseen tulee kulkemaan Pekanraitia pitkin. Raitin yhtenäistä ilmettä tulisi jatkaa Teerisuontielle ja Malmin asematielle saakka. Myös Ormusmäentien liittäminen kiinteämmin osaksi Pekanraitia parantaisi alueella orientoitumista.

Pintamateriaalit

Pekanraitin keskusalue on kivetty punaisilla ja harmailla betonikivillä. Kiveys on paikoin pahasti rapautunut ja on uusimisen tarpeessa lähes koko tarkastelualueella. Parhaassa kunnossa betonikivet ovat Hietakummuntien eteläpuolisella osuudella. Ala-Malmin torilla on toteutettu sauvakivistä näyttävä ympyräkuvio, jonka keskipisteet ovat Malmitalon ja Postitalon sisäänkäynneillä. Kuviointi korostaa Malmitalon asemaa alueen tärkeänä keskuspiirteenä ja se jatkuu Malmitalon sisällä aulan lattia- ja laatoituksessa. Raitin pinnassa on nelikulmainen ladontakuvio. Ladonnassa on käytetty tehosteena värin lisäksi erimallisia kiviä (kuvat 29 ja 32). Pääosa raitin pinnasta on kivetty punaisella sauvakivellä. Suora-kaiteen muotoiset kuviot on toteutettu Ala-Malmin torin ja Soidintien välillä harmaalla Uni-kivellä ja torilta Latokartanontielle päin

harmaalla H-kivellä. Paikoittain suorakaidekuvion reunassa on vielä harmaalla sauvakivellä toteutettu reuna.

Betonikiveys ja siihen ladotut kuvioinnit olivat hyvin tyypillisiä 80-luvulla varsinkin kävelykatujen ja torien pinnoissa. Raitin kokonaisarkkitehtuurin kannalta betonikiveys on ehdottomasti säilytettävä elementti sillä se luo Pekanraitille tunnistettavan keskustamaisen ilmeen (kuva 30). Kiveyksen värit ovat Malmille tyypilliset, tiilenpunainen ja harmaa. Kiveyksen ympyräladonta on Ala-Malmin torin ilmeeseen niin olennaisesti vaikuttava, että sitä ei pidä muuttaa. Sauvakiven täytyy olla kooltaan pieni, jotta se ei vie voimaa itse kuvioinnilta. Suurella sauvakivellä myös pienimpien ympyröiden toteuttaminen on vaikeaa, joten torin betonikiven malli on syytä säilyttää. Raitin ladontakuviolla ei ole niin merkittävää asemaa eikä sitä välttämättä tarvitse säilyttää muuttumattomana. Kun kiveys joka tapauksessa uusitaan, olisi koko raitin matkalle syytä valita yhtenäinen kivimalli. Nykyinen ladontakuvio luo raitille kaksi selkeää kaistaa (kuva 32). Aivan alkuperäisessä suunnitelmassa pyöräily ja jalankulku ovat olleet erotettuna omille kaistoilleen mutta kaistajako ei ole ollut Pekanraitilla käytössä. Pyöräilyn erottaminen omalle kaistalleen saattaisi lisätä ajonopeuksia eikä se Pekanraitin tyyppisellä tärkeällä kävelykadulla ole toivottavaa. Koillis-

31. Soidintieltä itään Pekanraitti jatkuu kaupunkikuvalliselta ilmeeltään kirjavana eikä se nykytilassaan kohota alueen imagoa.

32. Malmin asematieltä eteenpäin Pekanraitti jatkuu koulun ohi kapeana kävelytienä Luuvakujan kääntöpaikalle.

Baanan myötä alueelle tulee kunnollinen reitti myös nopeampaa pyöräilyä varten, joten keskusta-alue voidaan rauhoittaa hitaammalle liikenteelle ja kaistojen erotte-
luu ei tarvitse jatkossakaan tehdä. Ladon-
takuviota tulisikin tulevaisuudessa miettiä
siten että näin selkeää kaistamaista vaiku-
telmaa ei synny. Sauvakiven ja monimuo-
toisemman kiven luoma kuvio on kuiten-
kin kiinnostava eikä kiveystä tulisi jatkos-
sakaan toteuttaa monotonisesti yhdellä ki-
vityypillä vaan säilyttää 80-lukulainen ilme.

Malmitalon ja seurakuntatalon seinus-
toilla kiveystä tulisi yksinkertaistaa. Nyt to-

rin päässä betonikiveys jatkuu aivan Malmi-
talon seinään asti. Tämän jälkeen seinustal-
la on istutusalue (kuva 38). Seurakuntata-
lon päässä Malmitalon sekä seurakuntata-
lon seinustoilla on kenttäkiveyskaista, jon-
ka saumat ovat paikoin pahasti nurmettu-
neet (kuva 41). Näin suuri materiaalikirja-
vuus tekee kokonaisuudesta rikkonaisen.
Tilanteen yksinkertaistamiseksi kenttäki-
veys tulisi poistaa ja raitin betonikivi jatkaa
rakennusten seinään asti. Istutusalue peh-
mentää raitin ilmettä. Kenttäkiveysten koh-
dalla raitin keskellä on kuitenkin istutusalue
ja rakennuksen viereen jäävä tila on istu-

tusalueelle turhan kapea. Liian lähelle ra-
kennuksia istutettu kasvillisuus voi aiheu-
taa rakenteellisia ongelmia. Istutusten ja
rakennuksen väliin tulisi jättää noin 40 cm
sorakaista. Malmitalon istutuskaidalla tilaa
on enemmän ja se kannattaa säilyttää. Tällä
kohdalla raitilla ei ole myöskään istutusalu-
etta raitin keskellä ilmettä pehmentämäs-
sä. Malmitalon istutuskaidasta tulisi siistiä ja
tarvittaessa istutukset voi uusia matalilla
kasveilla, jotka kestävät lumen painoa. Ny-
kyinen betoninen reunakivi on paikoin vau-
rioitunut ja raitin korjauksen yhteydessä se
tulisikin korvata graniittisella reunakivellä.

33. Osa Pekanraitin puiden juuriritoista on kokonaan ympäröity graniittinoppakivillä. Juuriritilät ovat paikoin vaurioituneet ja puilta puuttuu runkosuojat.

34. Osa raitin puiden juuriritoista rajautuu suoraan betonikiveykseen.

35. Hietakummuntien suoja tiellä on käytössä monta erilaista kiveä.

36. Pekankatu 5. Tontinpuolella reunakivi on betonia ja katualueella graniittia. Istutusalueella on kenttäkiveys.

37. Pekankatu 5. Tontinpuolella reunakivi on betonia ja katualueella graniittia. Istutusalueella ei kenttäkiveystä.

38. Malmitalon seinustalla betonikivi ulottuu paikoin seinään asti ja osalla matkasta on istutusta.

39. Soidintie 8. Tontin puolella reunakiveä ei ole ja kadun reunakivestäkin osa puuttuu.

40. Hietakummuntie 16. Reunakivi päättyi tontin rajalla.

41. Seurakuntatalon seinustalla on kenttäkiveystä. Myös valaisimet ovat pahasti kallistuneet.

Ala-Malmin torilta Soidintielle raitin keskellä on lehmuksia. Lehmuksia on myös Pikkalankadulla. Osa puista on istutuskaisalla ja osan juurakko on suojattu juuriritoilla (kuva 33). Ritoilät ovat paikoin rikki ja osa puuttuu kokonaan. Osa juuriritoilöistä on ympäröity harmailla graniittisilla noppakivillä. Tämä teema ei kuitenkaan jatku systemaattisesti läpi raitin (kuva 34), vaan tuntuu omituiselta yksityiskohdalta. Ainoa toinen paikka, missä graniittikiviä on raitilla käytetty, on Hietakummuntien suoijat. Korotettu suojaatie on tehty mustista ja valkoisista graniittisista noppakivistä ja suojaatien reunoilla muutaman metrin alue graniittista nupukiveä. Hietakummuntien nurmikaista on rajattu suojaatiestä kenttäkiveyksellä. Kun näihin yhdistetään vielä raitin monimuotoinen betonikiveys, on lopputulos sekava (kuva 35). Molemmat graniittikiven käyttötavat on tehty alkuperäisten suunnitelmien mukaan. Graniittista nupukiveä on käytetty tehosteena jo Ympäristötoimisto Oy:n 80-luvun alussa tekemässä esisuunnitelmassa. Kiveystyyppien yksinkertaistaminen määrän osalta tekisi raitin kokonaisuudelle hyvää. Yhtenäisten päällystymateriaalien jatkuvuudella voitaisiin

parantaa Pekanraitin kokonaisuuden hahmottamista.

Pekanraitti on alueen tärkein jalankulkureitti. Ala-Malmin aluesuunnitelmassa Pekanraitti on määritelty esteettömyydetään perustason alueeksi. Ala-Malmin tori ympäristöineen on erikoistason alue. Esteettömyyden osalta Pekanraitin korjaamisessa noudatetaan rakennusviraston kaualueiden tyyppiopirustuksissa määriteltyjä periaatteita.

Pekanraitin reunakivikäytäntö on värikäs. Käytössä on niin graniitti- kuin betonireunakiviäkin, jotka ovat paikoittain irronneet tai puuttuvat kokonaan (kuva 39). Tonttien rajoilla reunakivet usein päättyvät (kuva 40) tai tyyppi vaihtuu (kuvat 36–37). Paikoittain tonttien alueella on käytetty istutusalueiden ympärillä myös puisia reunatukia. Rakennusviraston linja on että tulevaisuudessa kaikki kaupungin reunakivet ovat graniittia. Raitin kunnostuksen yhteydessä kaikki Pekanraitin reunakivet on syytä vaihtaa harmaisiin graniittikiviin. Yhtenäinen ja siisti reunakiveys vahvistaa raitin kokonaisuutta. Istutusalueiden selkeä rajaaminen kulkuväylistä helpottaa alueen kunnossapitoa. Tonttien puolella olisi piha-

alueiden kunnostusten yhteydessä myös hyvä käyttää ainakin tärkeimpien väylien rajaamiseen graniittista reunakiveä, jotta alueen yhtenäisyys paranisi.

Istutukset

Istutuksilla voidaan merkittävästi vaikuttaa yleiseen turvallisuudentunteeseen. Varjoisuus ja tiheät, korkeat pensaikot sekä istutusten huono kunto vähentävät turvallisuutta ja edistävät ilkeävaltaa. Raitin kokonaisuuteen parantamisessa tulee istutettavan kasvillisuuden edesauttaa valoisuuden ja pitkien näkymien säilymistä. Tavoitteena tulee olla myös raitin yleisilmeen yhtenäistäminen ja selkeyttäminen istutusten avulla. Pekanraitin eri osat poikkeavat nyt toisistaan tavalla, joka tekee kokonaisuudesta erittäin hajanaisen ja osin vaikeasti hahmotettavan.

Raitilla ja sen varrella olevat istutukset tulisi toteuttaa kestäväillä kasvilajeilla ja helppohoitaisina kokonaisuuksina. Kasvillisuuden tulisi myös tukea alueen kokonaisuuskiteyttä. Istutuksissa tulee suosia 1980-luvulle tyypillisiä kasvilajeja ja istutustapaa. Muutamalla lajilla toteutetut massaistutukset sekä tilan luominen kasvillisuuden avulla ovat ajalle tyypillisiä piirteitä. Istutukset on syytä suojata pysyvästi korkealaatuilla rakenteilla, kuten riittävän vankilla reunakivillä, juuriritoilla, runkosuojilla ja suoja-aidoilla. Suojaamisessa on huomioitava se, että lumen auraaminen ja läjitys suurilla koneilla usein aiheuttaa vaurioita esimerkiksi varsin korkealle puiden runkoihin. Suojausten tulee siksi olla riittävän korkeita ja istutusten paikat on suunniteltava luontevat lumitilat huomioiden. Myös suojarakenteet joutuvat kestämään kovaa kulutusta. Nykyiset juuriritoilät ovat paikoin vinossa ja osa puuttuu kokonaan (kuva 33). Runkosuojien ja suojaaitojen tulisi olla metallirakenteisia sekä koko raitilla yhtenäistä mallia ja väriä. Malleina käytetään rakennusviraston kaupunkikalusteohjeessa määriteltyjä. Väliaikaisia suojauksia ei tule käyttää, sillä ne jäävät usein poistamatta ja muodostavat helposti rikkoontuessaan kaupunkikuvallisen ongelman.

Kasvillisuuden kannalta keskeisimmät ongelma-alueet ovat Soidintieltä Teerisuontielle ulottuva alue (kuva 31), Ormusmäentien (kuva 43) sekä Ala-Malmin toriin liittyvä Pekankadun pääte (kuva 84), joilla kasvillisuus on hajanaista ja paikoin erittäin huonokuntoista. Näillä alueilla istutuksia

42. Soidintieltä torille johtava osa Pekanraittia on istutuksineen varsin hoidettua.

43. Ormusmäentien puusto on vanhan kuusiaidan jäännös ja sen uusiminen liittäisi reitin osaksi Pekanraitin kokonaisuutta.

44. Osalla tonteista puut kasvavat liian lähellä seinää ja liian tiheästi. Tonttien kasvillisuus ja sen hoito tai hoitamatta jättäminen vaikuttaa myös Pekanraitin viihtyisyyteen.

on syytä uudistaa kokonaisvaltaisesti turvallisuutta ja yhtenäistä ilmettä edistävällä tavalla.

Hietakummuntien bussipysäkkialueella osa tiheässä kasvavista puista on maan painumisen vuoksi voimakkaasti kallistunut (kuva 8). Puut myös pimentävät alueen valaistusta turvallisuuteen vaikuttavalla tavalla. Puustoa on syytä tällä alueella vähintään leikata tai jopa harventaa. Ylitieheää ja liian peittävää kasvillisuutta tulisi suitsia myös Hietakummuntien ja Malmin asematien välisellä alueella (kuva 49).

Valaistus

Pekanraitin valaistus on pääosin hyvä. Raitilla on muutamia paikkoja, joissa valaistus ei ole tällä hetkellä riittävä ja paikat mielletään tämän vuoksi pelottaviksi. Esimerkiksi Pikkalankadulla, bussipysäkkien kohdalla (kuva 8) valaistuksen riittämättömyys johtuu pitkälti ylikasvaneista istutuksista. Tilanne parantuu kun istutuksia leikataan tai harvennetaan. Pekankatu kauppakeskukseen ja HOASin asuintalon välissä on huonosti valaistu. Ainoat valaisimet sijaitsevat käytöstä poistetun lastauslaiturin katossa eikä niiden valaistus teho riitä valaisemaan kulkuväylää. Pekankadun torin puoleinen osuus ei ole katualuetta vaan sijaitsee tonttien alueella, joten sen valaistus on kiinteistöjen vastuualuetta. Pekankadun valaistuksen parantaminen tulisikin liittää osaksi kadun ja sen varren kiinteistöjen kehittämistä.

Latokartanontien alikulun valaistus on heikko (kuva 49). Alikulut ovat usein pimeitä ja ne koetaan pelottaviksi. Valaistuksen parantaminen lisäisi alikulun viihtyisyyttä ja turvallisuudentunnetta. Erittäin kestävä LED-putkivalaisinta voitaisiin käyttää nykyisen valaistuksen lisäksi alikulun yläkulmissa, jolloin se valaisisi paitsi seinää, myös kattoja ja koko alikulkua. Latokartanontien alikulun seinillä on paikallisten nuorten taiteilija Viva Granlundin ohjauksessa tekemiä seinämaalauksia (kuva 50), jotka pääsisivät uudessa valaistuksessa paremmin esiin. Tämä muutos olisi toteutettavissa nopeasti ja kohtalaisen edullisesti omana projektinaan, erillään Pekanraitin muun valaistuksen uusimisesta.

Pekanraitilla on tällä hetkellä monenlaisia valaisimia. Torilla ja sen läheisyydessä valaisinmalli on yhtenäinen mutta raitin päissä malli muuttuu. Yhtenäinen valaisintyyppi koko raitin matkalla on tärkeää, jotta raitin kokonaisuus hahmottuu kulkijalle.

45. Seurakuntatalon kohdalla Pekanraitilla on kolmea erilaista valaisintyyppiä hyvin lähellä toisiaan. Osa valaisimista on myös kallistunut. Lopputulos ei muodosta yhtenäistä kokonaisuutta. Raitin osalta valaisimet tulisi yhtenäistää. Etualan valaisin kuuluu Ala-Malmin puiston kokonaisuuteen joka tulisi säilyttää.

46. Ala-Malmin torilla ja raitin betonikivetyllä osalla on yhtenäinen valaisinmalli. Valaisinta on raitilla sekä yksi- että kaksiahaaraisena.

47. Soidintien jälkeen Pekanraitin valaisinmalli muuttuu tavalliseksi katuvalaisimeksi.

48. Latokartanontien jälkeen raitilla on perinteisempi puistovalaisin jota on käytetty myös Pekanraitin puistossa.

Raitin nykyinen Viktor-valaisin on kestävä ja sopii raitin ilmeeseen (kuva 46). Raitin kunnostuksen yhteydessä vanhat valaisimet kannattaa säilyttää ja niiden valonlähde uusita. Koko raitilla tulisi ottaa käyttöön sama valaisintyyppi. Torin ympäristössä raitilla on käytössä kulkuväylän keskelle sijoitettu kaksiahaarainen valaisin. Raitin kaventuessa ja keskellä sijaitsevien istutusalueiden jäädessä pois, valaisin vaihtuu yksiaaraiseksi. Tätä valaisinmallia tulisi jatkossa käyttää myös Pekanraitin Soidintien ja Latokartanontien jälkeisillä osilla. Mallin lisäksi myös valaisimen väri ja pylvään malli tulisi olla yhtenäiset koko raitilla.

Ala-Malmin torilla nykyinen valaisintyyppi ei ole edukseen. Selkeästi suunnituneet valaisimet eivät sovi torin kiveyksen luomaan ympyräteemaan, vaan lisäävät epäsiistiä vaikutelmaa rikkomalla selkeän järjestelmän. Torin esisuunnitelmasa Käpy ja Simo Paavilainen ovat käyttäneet pyöreää, hyvin 80-lukulaista valaisintyyppiä, jollaista torilla on alun perin ollutkin (kuvat 12 ja 13). Valaisin sopi hyvin to-

rin ilmeeseen. Pyöreä valaisin toimii erityisen hienosti torin betonikivien ympäräldonnan kanssa symmetrisyytensä takia. Torin valaistus ei nykyään myöskään vastaa keskustorin asemaa. Ala-Malmin torin valaistuksesta tulisi tehdä erillinen suunnitelma, joka korostaa tärkeää julkista toritilaa. Uuden valaistuksen tulisi tukea torin ympyräteemaa ja toimia osana Pekanraitin kokonaisuutta. Jos torille tuodaan voimakaita uniikkeja valaistuselementtejä, voisivat ne toistua pienimuotoisemmin myös raitin varrella esimerkiksi Pekanpuiston ja Latokartanontien ympäristössä korostaten tällöin raitin tärkeitä kohtia. Kauppakeskus Malmin Novan lasiseinä on kuitenkin pimeällä hyvin vallitseva elementti torilla ja sen kanssa valaistuksen on mahdotonta kilpailla.

Kalusteet ja varusteet

Pekanratti on yli kilometrin mittainen mutta sen varrella ei juuri ole penkkejä tai roskastioita. Penkkejä on ainoastaan Ala-Malmin torilla ja Pekanraitin puistossa. Roska-

49. Latokartanontien alikulku on pimeä. Ylitiheä ja korkea, varjostava kasvillisuus lisää turvattomuuden tunnetta.

50. Latokartanontien alikulun lisävalaistuksella voitaisiin paitsi lisätä viihtyisyyttä ja turvallisuudentunnetta myös korostaa paikallisten nuorten tekemiä seinämaalauksia.

astioita on lisäksi Malmitalon ja HOASin kiinteistön välisellä raitin osalla, Pikkalan-kadun bussipysäkillä, Latokartanontien alikulun seinässä ja Pekanpuistossa. Raitti on Ala-Malmin tärkein jalankulkureitti Malmin aluekeskukseen. Vaikka Ala-Malmin asukkaista valtaosa on tällä hetkellä nuoria aikuisia, vanhennee väestö jatkuvasti. Pekanraitin asema keskeisenä kävelyreitinä edellyttää penkkien sijoittamista ainakin Pekanpuistoon ja Latokartanontien alikulun läheisyyteen. Raitin varrelta on poistettu penkkejä häiriökäyttäytymisen takia ja uusien sijoituspaikkoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Pekanraitin katukalusteiden tulisi olla yhtenäiset koko raitin matkalla. Ala-Malmin torilla on tällä hetkellä muutamia rakennusviraston omaan mallistoon kuuluvia kivijalkapenkkejä, jotka ovat uusimisen tarpeessa (kuva 52). Pekanraitin puiston penkit ovat myös huonossa kunnossa (kuva 53). Rakennusviraston kaupunkikalusteohjeen HKR peruspenkki ja perustuoli ovat esteettömiä ja sopivat hyvin 80-luvun ilmeeseen ja niitä voidaankin käyttää koko Pekanraitilla (kuva 51). Tuolit ja penkit asennetaan kiinteästi alustaan. Kaupunkikalusteohjeen mukaisesti penkkien puuosat ovat tumman harmaat ja jalat ruostumatonta terästä.

Ala-Malmin torilla on käytössä rst-pintaiset roska-astiat. Roska-astioita on runsaasti mutta silti torialue ja erityisesti vesialtaat ovat hyvin epäsiistit. Torin yleinen siistiminen vähentää todennäköisesti myös roskaamista. Rst-pintaiset kaupunkikalusteohjeen mukaiset roska-astiat ovat jatkossakin hyvät. Ne tulisi kuitenkin sijoittaa rakennusten seinustoille, lähelle sisäänkäyntejä. Nykyään roska-astiat on sijoitettu keskelle toria, jolloin ne saavat turhan näkyvän aseman toritilassa. Samaa roskismallia tulisi käyttää Pekanraitilla muuallakin. Roska-astioita olisi hyvä sijoittaa tasaisesti raitin varrelle, ainakin Pekanraitin puistoon, Pekanpuistoon ja Latokartanontien alikulun läheisyyteen.

Opasteet

Malmilla kulkeminen tunnetaan usein vaikeaksi. Pekanraitin kunnostamisessa tärkeänä tavoitteena on katuhierarkian parantaminen, joka helpottaa Ala-Malmilla liikkumista ja perille löytämistä. Malmilla olisi hyvä kuitenkin kiinnittää huomiota myös opasteisiin. Esimerkiksi opasteet rautatieasemalta Malmitalolle koetaan tarpeellisiksi.

Ala-Malmin torilla tärkeiden rakennusten esteettömien sisäänkäyntien opastus-

ta tulisi parantaa. Työväenopiston esteettömän sisäänkäynti tulisi ohjata tapahtumaan Malmitalon pääsisäänkäynnin kautta, sillä nykyinen ramppi on aivan liian jyrkkä ja vaikea käyttää. Myös virastotalon esteettömän kulun osoittamiseen tulisi kiinnittää huomiota.

Taide

Malmilla ei juuri ole julkisia taideteoksia. Ylä-Malmilla Malmintorin vesiaiheeseen liittyy Seppo Mannisen kilpailuvoiton pohjalta vuonna 1990 toteutettu teos. Malmilaisen kuvanveistäjä Kari Huhtamon teoksia on Malmin virastotalon aulassa ja Malminkaari 23 sisäpihalla. Malmitalon aulassa on taiteilija Markku Salon teos. Taiteilija Viva Granlund opastuksella paikalliset nuoret ovat elävöittäneet Latokartanon alikulkua värikkäillä seinämaalauksilla.

Pekanraitin puiston kausi-istutusten korvaamista taideteoksella on ehdotettu Ala-Malmin aluesuunnitelmassa. Pieni puisto on kuitenkin turhan vaatimaton paikka taiteen sijoittamiselle. Parempi paikka olisi esimerkiksi Ala-Malmin tori, koko alueen keskuspieni ja käyntikortti. Taiteen avulla torin asemaa voitaisiin entistää korostaa ja sen avulla nykyisin varsin autiolle aukiolle voitaisiin tuoda sisältöä.

51. Kaikki Pekanraitin penkit voitaisiin korvata HKR:n peruspenkillä. Torille sopisi vastaava perustuoli.
Lähde: HKR, kuvaaja: Arja Saaristo-Wahlberg

52. Ala-Malmin torilla on HKR:n kivijalkapenkit ja rst-roskasäiliöt.

53. Pekanraitin puiston penkit ovat kuluneet ja sotkuiset.

4.2 Täydennysrakentaminen

Täydennysrakentaminen parantaa alueen imagoa ja elävöittää ympäristöä. Uudet asunnot myös monipuolistavat alueen asukasrakennetta ja tukevat palveluiden edellytyksiä. Asemakeskusten ja radanvarren täydennysrakentaminen on yksi Helsingin tulevan yleiskaavan keskeisistä painopisteistä. Pekanraitin varressa on paljon täydennysrakentamisen mahdollisuuksia ja useampia selvitysvaiheessa olevia hankkeita (kuva 54).

Malmin liiketalo Oy on jättänyt 2012 kesällä kaupunkisuunnitteluvirastoon asema-kaavan muutoshakemuksen (kuva 57). Ehdotuksessa korttelin 38060 vanhat huonokuntoiset talot puretaan, 80-luvun toimistotalo on luonnoksessa ehdotettu säi-

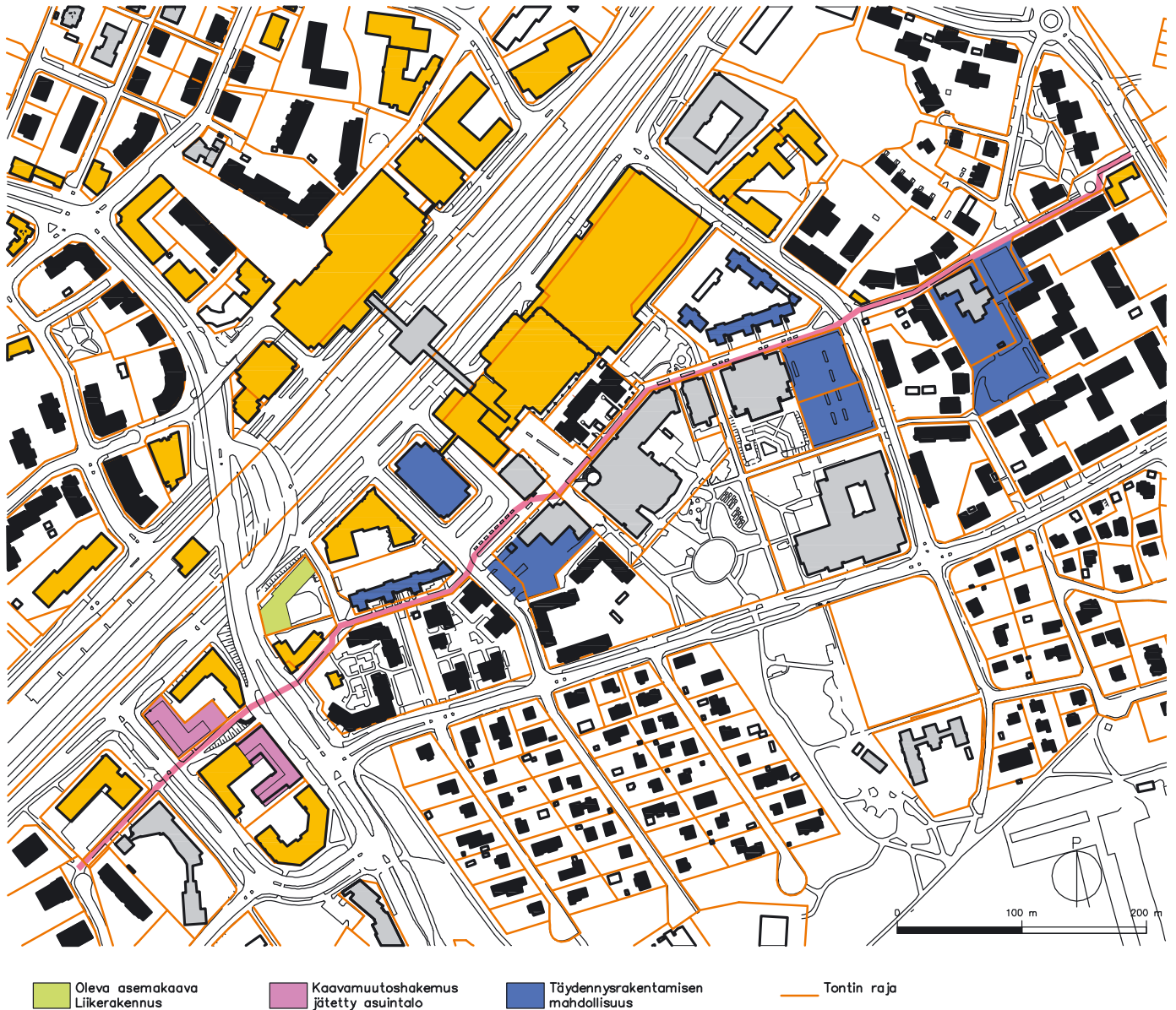
lytettäväksi. Purettavien talojen tilalle ja naapurikorttelin 38322 pysäköintitontille on ehdotettu sijoitettavaksi asuntola (kuva 55). Kaupunkisuunnitteluvirasto tutkii myös muita vaihtoehtoja. Kyseisessä korttelissa ei yhtä ravintolaa ja seurakuntatiloja lukuun ottamatta ole iltaisin mitään liikennettä, joten asumisen sijoittaminen kortteliin lisäisi sosiaalista kontrollia ja turvallisuudentunnetta.

Kaavamuutoksen yhteydessä Pekanraitille voitaisiin toteuttaa selkeä pääte ennen Karviaistien koulun ohi kulkevaa kapeaa raitin osaa. Pekanraitin kannalta merkityksellisin kaavamuutosehdotuksen osa on korttelin 38322 LPA-tontti, sillä se rajautuu suoraan Pekanraittiin. Toisen korttelin rakennukset ovat Pekanraittia ylem-

pänä ja niille johtaa jyrkähkö luiska ja portaatt (kuva 56). Pysäköintitontti on kaavamuutoksen kannalta muutenkin haastava, sillä se sijaitsee aivan junaradan vieressä ja on asumisen kannalta meluisa. Vielä on kuitenkin ratkaisematta mitkä korttelin rakennuksista lopulta purettaisiin. Rakennusten peruskorjausmahdollisuudet pitää perusteellisesti selvittää ja tutkia voidaanko esimerkiksi korttelin vanha poliisitalo säilyttää. Asemakaavaprosessi on hidas, joten Pekanraitin kehittäminen tältä osin jää odottamaan kaavavalmistelun etenemistä.

Latokartanontien varressa, aivan linja-autoterminaalin vieressä on tyhjä liikerakentamiselle kaavoitettu tontti korttelissa 38222 (kuva 58). Tontilta on purettu rakennus 90-luvun alussa silloin vireillä olleen

54. Täydennysrakentamismahdollisuudet 1:5000.

55. Latokartanontien alikulun jälkeinen pysäköintitontti on mukana Tillikan korttelin kaavamuutosehdotuksessa.

56. Latokartanontien alikulun jälkeen portaiden kohdalla on omituinen paikka, joka toivottavasti kaavamuutoksen yhteydessä selkeytyy.

rakennushankkeen tieltä ja Latokartanontieltä tontille ja alas radanvarteen on rakennettu portaat. Rakennushanke ei kuitenkaan toteutunut ja tontti on ollut siitä lähtien tyhjiään. Tontilla on talon purkamisesta jäänyt iso kuoppa ja sille on syntynyt laitton parkkipaikka. Tyhjä tontti kuopineen aiheuttaa ongelmia. Tontti on epäsiisti ja siellä on paljon pimeitä paikkoja. Tontille kerääntyy ajoittain myös muualta tuotuja jätteitä. Näin hyvien julkisten liikenneyhteyksien varrella ei saisi olla rakentamatonta tonttia. Radan läheisyys rajoittaa tontin käyttömahdollisuuksia. Esimerkiksi asumisen sijoittaminen tontille on haastavaa melutason vuoksi. Tontin tulevassa käytössä on huomioitava myös liikennejärjestelyiden tulevaisuus. Jokeri 2 tulee kulkemaan Latokartanontietä tontin ohi. Jokeri 2 ja muut linja-autoliikenteen muutokset saattavat vaatia terminaalien laajentamista. Tyhjä tontti onkin kaupunkisuunnitteluvirastossa otettu mukaan Latokartanontien pohjoisosan asemakaavatarkasteluun, jossa myös terminaalien tulevaisuutta selvitetään. Tyhjän tontin kehittämisessä olennaista on esteettömän yhteyden toteuttaminen linja-autoterminaalilta alas Malminkaarelle. Tällä hetkellä tasolta toi-

selle liikkuminen on portaiden varassa ja esteetön kulku tapahtuu Pekanraitin varassa olevaa pitkää luiskaa pitkin. Tyhjän tontin ja terminaalien kehittämisen yhteydessä olisi syytä miettiä myös Malmmin vanhan asemarakennuksen aktivoimista. Malmmin funktionalistinen asemarakennus on valmistunut vuonna 1932 ja sen on suunnitellut arkkitehti **Thure Hellström**. Museovirasto on listannut rakennuksen valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen joukkoon.

Helsingin kaupungilla on meneillään kaupunginvaltuuston käynnistämä täydennysrakentamisprojekti, jonka tavoite on kannustaa kiinteistön omistajia, asunto-osakeyhtiöitä sekä kiinteistöyhtiöitä täydennysrakentamiseen. Kampanjan yhteydessä laaditaan mm. asuinkiinteistöyhtiöiden täydennysrakentamisselvitystä. Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) on mukana selvityksessä ja Heka-Malmilla on selvityksessä mukana useampi kohde. Pekanraitin varresta selvityksessä on mukana Soidintie 3 ja Pekanraitti 15, joiden korottamisen mahdollisuutta selvitetään. Molempien kiinteistöjen suunnitelmissa on esitetty hissivaraukset, jotka korotuksen yhteydessä voitaisiin toteuttaa.

57. Ravintola Tillikan korttelissa on vireillä asemakaavan muutos, jossa kortteliin suunnitellaan asumista.

58. Latokatanontien varren tyhjällä tontilla on laitton parkkipaikka ja puretun rakennuksen jättämä iso kuoppa.

Mahdolliset korotukset ovat ajankohtaisia vasta kiinteistöjen peruskorjausten yhteydessä.

Postitalon tontilla on käyttämätöntä rakennusoikeutta ja alkuperäisessä arkkitehtitoimisto Nurmela-Raimoranta-Tasan suunnitelmassa laajennus on otettu huomioon. Sille ei kuitenkaan ole ollut tarvetta ja Pekanraitin varteen onkin rakennuksen päätyyn rakennettu vain katutilaa rajaava muuri ja autokatos. Postitalo on nykyään pääosin toimistokäytössä ja kulku Postiin tapahtuu pysäköintipaikan ja takaoven kautta. Tontin omistaja Sponda selvittää

59. Uimahallin pysäköintipaikka on nykyisellään ylimitoitettu.

60. Postitalon tontilla olisi tilaa esimerkiksi asumiselle.

tontin maankäytön tehostamista yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa ajatuksena lisätä tontille asuinrakentamista. Tontti on tällä hetkellä osin vajaa-käytöllä. Pysäköintipaikka on suuri (kuva 60) ja tilojen käyttö ei vastaa suunniteltua, joten tontin kehittämiseksi on perusteita. Postitalo on Ala-Malmin torin kannalta erityisen merkittävä rakennus. Olisi-kin hienoa, jos rakennuksen torin kulmalla säilyisi asumisen lisäksi myös julkista toimintaa ja näyttävä sisäänkäynti saisi vanhan asemansa takaisin (kuva 61). Tämän rakennuksen kautta Ala-Malmin torille voitaisiin tuoda lisää toimintaa sekä palveluja ja vaikuttaa sitä kautta huomattavasti koko torin ilmeeseen.

Uimahallin vieressä on käyttämätöntä rakennusoikeutta liikuntapalvelurakennukselle. Nyt laajennuksen tontti on pysäköintikäytössä. Uimahallin ja sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksen käytössä oleva pysäköintialue on tällä hetkellä reilusti ylimitoitettu käyttöön nähden (kuva 59). Urheiluhallit Oy:n ylläpitämän uimahallin peruskorjauksen on tarkoitus alkaa kesällä 2013 mutta sen yhteydessä ei ole laajentumissuunnitelmia. Laajennus saattaa kuitenkin tulla ajankohtaiseksi kun Urheiluhal-

lien Siltamäen uimahalli tulee käyttöikänsä päähän 5–10 vuoden kuluttua. Silloin vaihtoehtoina näillä näkymin ovat Siltamäen hallin täydellinen peruskorjaus, kokonaan uuden uimahallin rakentaminen tai Malmin uimahallin laajennus. Malmin uimahalli on myös hyvin ruuhkainen ja sen kävijämäärä ylittää reilusti suunnitteluvaiheessa lasketun, joten uimahallin laajentamiselle on tarvetta. Jos tulevaisuudessa kuitenkin tullaan siihen tulokseen että Malmin hallia ei laajenneta, olisi syytä miettiä Pekanraitin varren tontin käytön tehostamista, sillä maantasoisena pysäköintialueena hyvällä paikalla sijaitseva tontti menee hukkaan.

Pekanpuisto päiväkotiviilppulan vieressä on haasteellinen. Puisto ja sen läheisyydessä sijaitseva urheilukenttä ovat hyvin vähällä käytöllä. Täydennysrakentaminen on yksi paikan kehittämismahdollisuuksista. Päiväkotiviilppulan perusteellisen korjaamisen tarpeessa. Kiinteistön omistaa Heka, jossa onkin tutkittu peruskorjaamisen lisäksi mahdollisuutta korvata nykyinen päiväkotiviilppulan uudella rakennuksella. Päiväkodin ja sitä ympäröivien tonttien käytömahdollisuuksia tarkastellaan tarkemmin osassa 4.5.

61. Postin sisäänkäynti ei enää ole julkisessa käytössä. Olisi hienoa jos se tulevaisuudessa jälleen palvelisi toria alkuperäisen suunnittelijan tarkoittamalla tavalla.

Hissit

Suurin osa Pekanraitin varren asuintaloista on hissittömiä. Asunto-osakeyhtiö Ormusmäentie kuusikerroksisissa taloissa Teerisuontien varressa on hissit. Raitin varrella on myös muutamia asuintaloja, joissa osa porrashuoneista on varustettu hissillä sekä rakennuksia, joissa on suunnitteluvaiheessa tehty varaukset hisseille. Hissien rakentaminen vanhaan kerrostaloon lisää kiinteistön arvoa ja parantaa esteettömyyttä. Hissi palvelee myös mm. lapsiperheitä ja mahdollistaa asukkaiden asumisen samassa asunnossa pidempään.

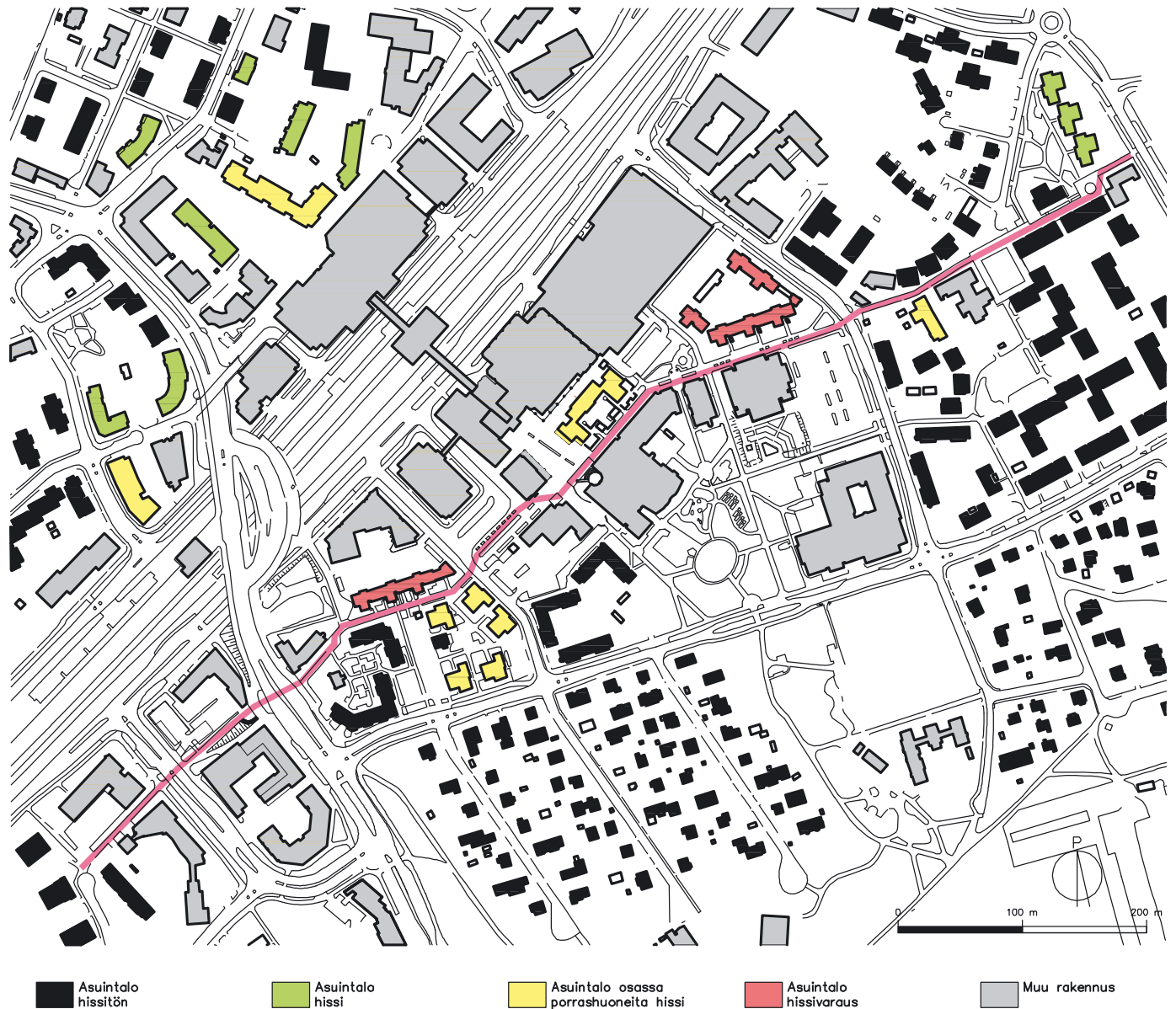
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus, ARA myöntää uuden hissin rakentamiseen vanhaan hissittömään taloon hissiavustusta, joka voi suuruudeltaan olla maksimissaan 50 % hissin rakennuskustannuksista. Helsingin kaupungilla on käynnissä erillinen hissiprojekti, joka neuvoo taloyhtiöiden omistajia, asukkaita, isännöitsijöitä ja hallitusten jäseniä hissien suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä. Kaupunki myöntää uuden hissin rakentamiseen 10 % avustuksen valtion hissiavustuksen lisäksi, jolloin avustuksen suuruus kokonaisuudessaan on 60 % uuden hissin toteutuskustannuksista.

62. Hissi voidaan jälkiasentaa myös vanhaan porrashuoneeseen.

Lähde: Taske, kuvaaja Mauri Helenius

63. Asuintalojen hissit 1:5000.

4.3 Liikenne- ja pysäköintijärjestelyt

Ala-Malmin torilla tapahtuu paljon sinne kuulumatonta ajoa (kuva 66). Kauppakeskuksella on kuitenkin erilliset lastausalueet ja toimijoita tulisikin ohjeistaa lastaus- ja huoltoajon suorittamisesta siten, että turha ajo torilla vähenisi. Peruuttavat isot autot pienellä vilkkaasti liikennöidyllä torilla aiheuttavat vaaratilanteita eivätkä lisää viihtyisyyttä (kuva 64).

Latokartanontien terminaalin tulevaisuus liittyy myös Pikkalankadun kehittämiseen. Pikkalankadulla on vajaakäyttöinen pysäköintitalo sekä useiden linja-autojen ajantasauspysäkit (kuva 70). Ahtaassa tilassa liikkuvat linja-autot ja niiden välissä kulkevat matkustajat aiheuttavat vaaratilanteita. Turvallisuutta parantamaan pysäköintitalon eteläkulmalle lisätään uusi suojatie, sillä tällä hetkellä linja-autoista purkautuvat matkustajat ylittävät tien paikalla ilman suojatietä ja aiheuttavat vaaratilanteita. Sekä Pekanraitin että Malminkaaren suojatie ovat yli 50 metrin päässä, joten lisäsuojatielle on tarvetta. Suojatie on kuitenkin toteutettava siten että linja-autot eivät pysähdy liian lähelle, jotta turvallisuus paranee eikä huono näkyvyys yhdistettynä suojatien tuomaan turvallisuudentunteeseen aiheuta entistä pahempia vaaratilanteita.

Ormusmäentien ja Pekanraitin risteysalueella liikennejärjestelyt ovat sekavat (kuva 65). Niitä on tämän suunnitelman osassa 4.5 Pekanpuiston kehittämisen yhteydessä selkeytetty.

Liittyminen Pekanraitilta Latokartanontielle tulee tarkasteluun ympäristön asemakaavamuutosten yhteydessä. Tällä hetkellä raitilta Latokartanontielle johtaa pitkä luiska (kuva 68) ja portaat Latokartanontien 4 sijaitsevan toimistotalon kulmalla. Terminaalin viereisellä tyhjällä tontilla on myös portaat ylös Latokartanontielle ja alas Malminkaarelle (kuva 69). Asemakaavamuutosten yhteydessä varsinkin esteettömiin kulkuyhteyksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tulevaisuudessa pääasiallinen kulku Pekanraitilta Latokartanontielle voisi tapahtua nykyisen tyhjän tontin kautta suoraan bussiterminalille.

Malmitalon taakse on toteutettu henkilökunnan parkkipaikka, jonne ajo tapahtuu Ala-Malmin puiston läpi (kuva 71). Alkuperäisessä suunnitelmassa ja asemakaavassa Malmitalon pysäköintipaikat on sijoitettu Pikkalankadun pysäköintitaloon ja puiston läpi tapahtuu vain pakollinen huol-

64. Ala-Malmin torilla hoidetaan liiketilojen lastaus- ja mikä aiheuttaa vaaratilanteita kävelijöille ja pyöräilijöille.

65. Pekanraitin ja Ormusmäentien risteysalueen liikennejärjestelyt ovat sekavat.

66. Ala-Malmin torilla on paljon sinne kuulumatonta autoliikennettä.

67. Ala-Malmin toria käytetään myös parkkipaikkana.

68. Latokartanontielle nousee Pekanraitilta pitkä luiskaa pitkin tai kuvan toimistotalon kulmalla olevia portaita.

69. Tyhjältä tontilta johtavat portaat ylös Latokartanontielle ja linja-autoterminaalille sekä alas Malminkaarelle.

70. Pikkalankadulla katu ylitetään usein varomattomasti ja uudelle suojatielle on tarvetta.

71. Ala-Malmin puiston läpi ajetaan autoilla päivittäin.

toajo. Tällä hetkellä puiston läpi tapahtuu siis huomattavasti suunnitelmia enemmän liikennettä ja se on ajoittain aiheuttanut hämmennystä puiston käyttäjissä. Tulevaisuudessa Malmitalo voisi toteuttaa kokonaan uuden ajoyhteyden seurakuntatalon tontin eteläpuolelta, jotta ajo puiston läpi loppuisi.

Malmille tulisi laatia laajamittainen liikenne- ja pysäköintisuunnitelma, jossa koko alueen liikennettä tarkasteltaisiin kokonaisuutena ja esimerkiksi Pikkalankadun pysäköintitalon tyyppisille vajaakäyttöisille ja huonoille ratkaisuille etsittäisiin vaihtoehtoja. Yksittäisten osien erillinen tarkastelu ei johda parhaaseen lopputulokseen.

72. Pikkalankadulta torille johtavalla kujanteella tulisi talotekniset laitteet peittää näkyvistä korkealaatuisella tavalla. Takapihamainen ilme ei sovellu vilkkaan kävelyreitit varrelle eikä kauppakeskuksen käyntikortiksi. Torin betonikiveyksen jatkaminen kujalle liittäisi sen paremmin osaksi torin kokonaisuutta.

73. Altaan korvaaminen betonisella penkillä säilyttäisi altaan tärkeän kaupunkikuvallisen aseman. Samalla torilla yksinkertaistuisi kun erillisiä elementtejä karsitaan poistamalla penkit ja istutusaltaat.

4.4 Ala-Malmin tori

Malmin seurakuntatalolla syksyllä 2012 haastatellut nuoret pitivät Ala-Malmin toria epämiellyttävänä paikkana, jonne ei haluta jäädä viettämään aikaa. Toria kuvataan roskaiseksi ja rikkonaiseksi. Torin vesialtaat ovat erittäin huonossa kunnossa ja altaaseen heitetty roskat tukkivat ja rikkovat altaan pumpput, joten allas on usein tyhjillään. Torilla on runsaasti roska-astioita mutta siitä huolimatta ympäristö on rosainen ja epäsiisti. Betonikiveys on rapautunut ja paikoin pahasti painut. Vesi lammikoituu painaumiin suuriksi ja syviksi lätäköiksi mikä talvella aiheuttaa jäätymistä ja liukkausta. Ala-Malmin tori on alueen käyntikortti ja ensimmäinen ulkotila, jonka asemalta tulijat näkevät. Torin ympäristössä sijaitsevat alueen tärkeimmät julkiset rakennukset; Malmitalo, seurakuntatalo ja uimahalli. Torin ilme tulisi parantaa näin tärkeän julkisen tilan vaatimalle tasolle.

Ala-Malmin tori on varsin pieni aukio. Sen nykyinen ilme on rikkonainen roska-astioiden, istutusaltaiden, penkkien ja muiden irrallisten elementtien vallatessa tilan (kuvat 73 ja 82). Toritilan yksinkertaistaminen ja sen merkittävien elementtien korostaminen palauttaisi sille tärkeän aukion ansaitseman ilmeen. Alunperin torilla on kuitenkin ollut kunnianhimoisia kaupunkikuvallisia tavoitteita, jotka nyt valitettavasti

74. WDC-vuoden kunniaksi vuonna 2012 torin vesialtaksiin toteutettiin näyttävät istutukset.

Lähde: HKR

75. Malmin Novan kauppakeskuksen laajennus on Ala-Malmin torilla vallitseva eikä sen kylmä arkkitehtuuri sovi ympäristöön. Lasiseinää voisi pehmentetä jatkamalla torin pylväshaaparivistöä sen eteen. Kapeat puut eivät peitä mainostajien näkyvyyttä tai hienoa näkymää kauppakeskuksen sisältä lasiseinän läpi torille.

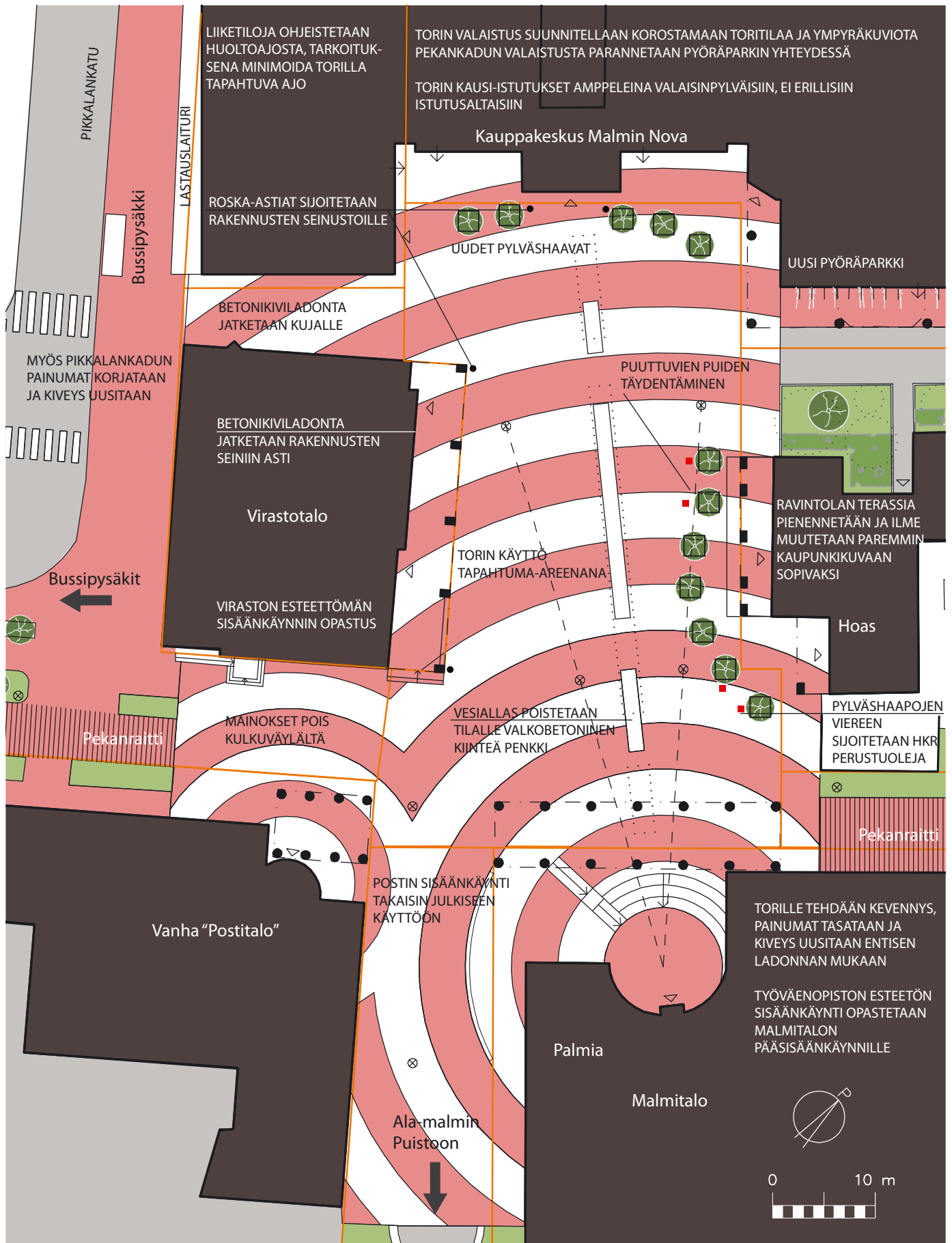
hukkuvat huonokuntoisuuden ja sekavuuden keskelle. Betonikiveys on torin ilmeen kannalta olennainen ja ehdottomasti säilytettävä asia. Kiveyksen ympyräkuvio jatkuu Malmitalon aulan lattiassa ja liittyy torin ja Malmitalon yhdeksi kokonaisuudeksi. Kiveys on tällä hetkellä pahasti rapautunut ja kuvio on siksi haalistunut. Kiveyksen uusiminen tuo torille iloisen ilmeen kun voimakas kuvio erottuu entistä paremmin. Kiveystä tulisi myös jatkaa torin sivukujille, joilloin ne liittyisivät paremmin osaksi torin kokonaisuutta. Toteutussuunnittelussa torin pintamateriaaliin ja väreihin on syytä kiinnittää erityistä huomiota, jotta näyttävä ladontakuvio ei haalistu pois näkyvistä yhtä nopeasti kuin aikaisemmin.

Torin poikki kulkevan vesialtaan linja jatkuu Malmitalon aulan läpi Ala-Malmin puistoon. Kesällä 2012 vesialtaaseen oli WDC-vuoden kunniaksi tehty näyttävä kukkaisuutus (kuva 74) mutta muuten vesiallas on valitettavan usein tyhjiällä talven tai roskien tukkimien ja rikkomien pumppujen

takia. Vesiallas on niin huonossa kunnossa ja hankala ylläpitää, että se ei nykyisellään paranna ympäristöä. Altaalla on kuitenkin tärkeä kaupunkikuvallinen merkitys joka on syytä säilyttää (kuva 12). Allas voitaisiin korvata jollakin samansuuntaisella elementillä, jolloin diagonaalilinja Malmitalon läpi Ala-Malmin puistoon säilyisi. Uusi elementti voisi olla esimerkiksi valkobetoninen, massiivinen ja kiinteä penkki. Penkki viittaisi myös torin alkuperäiseen arkkitehtien Käpy ja Simo Paavilainen tekemään, tältä osin tosin toteutumattomaan esisuunnitelmaan, jossa torin kalustus oli suunniteltu toteutettavaksi kaatuneita pila-reita muistuttavilla valkobetonisilla uniikki-penkeillä. Nykyinen allas on matala ja korkeampi penkki jakaisi toritilaa paremmin ja linjan asema korostuu. Korkeampi massa helpottaisi myös talvikunnossapitoa. Nykyinen hyvin matala vesiallas on talvisin hautautunut kokonaan lumeen (kuva 81) ja aurauksen yhteydessä rikkoutunut helposti. Altaan pinnan paksut mustat graniit-

76. Torin pylväshaavoista osa on poistettu. Tilalle tulisi istuttaa uudet.

Asukkaiden kommentteja ja ideoita

- A-klinikka "kioski"
- Nuorten kahvila
- Pyöräsuoja
- Kierrätyspiste
- Torikauppiaita
- Katusoittajia ja -esiintyjä
- Ulkoilmaelokuvateatteri
- Lisää istutuksia
- Vesialtaan poistaminen
- Talvella torille luistinrata

tilaajat ovat paikoin pahasti lohkeilleet juuri aurouskaluston törmäilyn seurauksena. Korkeampi massiivinen penkki erottuu lumen alta paremmin ja on myös törmäyksiä vastaan kestävämpi. Suunnitelmassa uusi penkki ei täysin noudata vanhan altaan kolmijakoista rytmiä, jolloin kulkuyhteydet torilla paranevat eikä penkistä tule turhan pitkä. Uutena elementtinä penkin yläpinta voisi olla aaltoileva (kuva 80) ja penkin pintaan voitaisiin toteuttaa myös puurimoitus (kuva 78). Puupinnalla istuminen on betonia miellyttävämpää ja se toi-

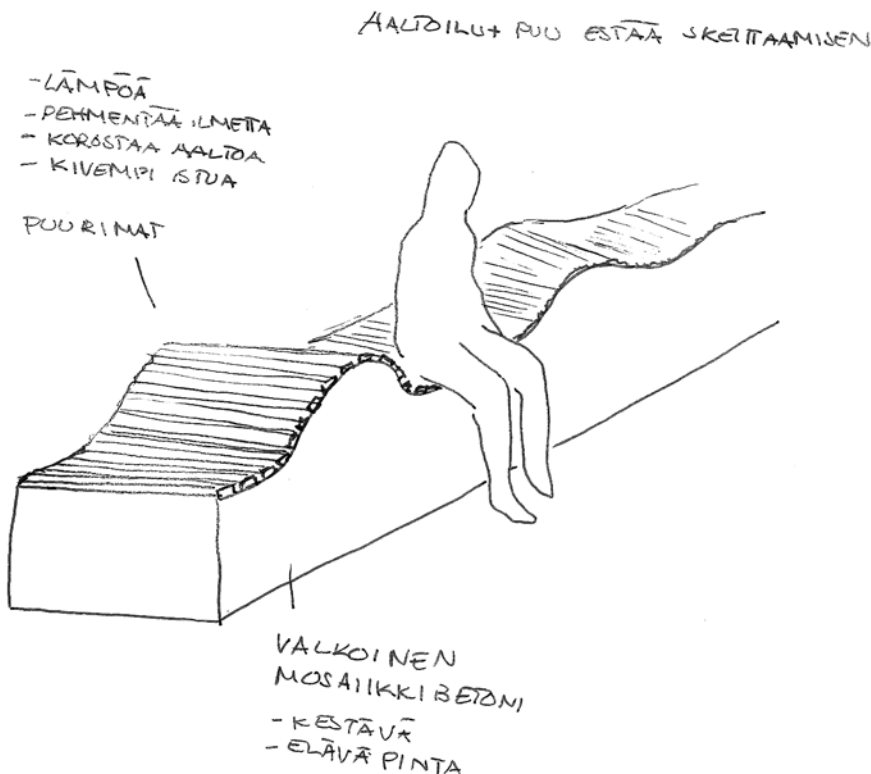
si torille lämpöä ja pehmeyttä vastapainona suurille betonipinnoille. Aaltoileva puupinta estäisi myös penkillä makaamisen ja skeittaamisen. Penkistä tehdään erillinen suunnitelma torin toteutussuunnittelun yhteydessä, jolloin penkin tarkemmat yksityiskohdat ratkaistaan. Jos torialueen kalustus toteutetaan keskitetyllä ratkaisulla, voidaan irrallisista penkeistä luopua ja erillisten massojen määrää toritilassa vähentää. Paasimainen penkki ei kuitenkaan ole esteetön, joten torille tulisi sijoittaa myös HKR:n perustuoleja. Perustuolit tulisi sijoittaa esimerkiksi pylväshaapojen viereen, jotta irrallisten elementtien määrä toritilassa pysyy mahdollisimman vähäisenä.

Diagonaalilinan säilyttämiseksi voidaan etsiä myös muita ratkaisuja. Tärkeinä tavoitteina tulisi kuitenkin olla linjan aseman säilyminen ja toritilan siivoaminen ylimääräisistä elementeistä.

Torilla olevaa vapaasti polveilevaa pylväshaapojen rivistöä voisi jatkaa kauppakeskuksen eteen. Kapeat pylväshaavat pehmentäisivät kauppakeskuksen ilmettä torin taustaseinänä peittämättä kuitenkaan kauppiaiden näkyvyyttä tai hienoa näkymää kauppakeskuksen portailta lasisei-

nän läpi torille. Pylväshaavat tulisi istuttaa kaupungin tontille siten, että kauppakeskuksen hätäpoistumisteiden edustalle jää riittävä tila lumen auraamiselle. Kiinteät istutusalueet eivät sovi Ala-Malmin torin rakennettuun ilmeeseen ja pylväshaapojen lisääminen toisi torille asukkaiden toivomaa vihreyttä. Samalla nykyisen pylväshaaparivistön puuttuvat puut tulee täydentää (kuva 76). HOASin kiinteistön alakerrassa olevan ravintolan terassi vie huomion vapaasti polveilevalta pylväshaaparivistöltä. Terasilla ei ole rakennuslupaa ja se tulisikin torin korjauksen yhteydessä uusina paremmin kaupunkikuvaan sopivana. Terassi tulisi toteuttaa nykyistä pienempänä ja kevytrakenteisempänä, jolloin pylväshaaparivistö pääsee paremmin oikeuksiinsa. Terasin toteutuksessa on noudatettava rakennusvalvontaviraston ulkotarjoilualueet -ohjetta, jossa määritellään myös mahdollinen luvanvaraisuus. Myös ravintolan punaiset markiisit rumentavat kaupunkikuvaa ja ne tulisi poistaa.

Ala-Malmin torin kausi-istutukset olisi syytä toteuttaa valaisimiin liittyvinä amppeleimaisina istutuksina (kuva 79) irrallisten istutuslaatikoiden sijaan ja jättää toripinta

80. Idealuonnos Ala-Malmin torin aaltoilevasta betonipenkistä.

78. Penkki Oslon Aker Bryggressa.
Kuva: Pirjo Pekkarinen-Kanerva

79. Irralliset istutusaltaat eivät sovi Ala-Malmin torin ilmeeseen. Kausi-istutukset tulisi toteuttaa jatkossa valaisimiin kytkeytyinä ampeleina.
Lähde: HKR, kuva Päivi Islander

81. Kauppakeskuksen lasiseinä on Ala-Malmin torilla pimeällä hyvin vallitseva. Torin vesiallas hautautuu talvella lumen alle ja lumityöt suurilla koneilla vahingoittavat sekä altaan rakenteita että Malmitalon ja Postitalon pilareita.

82. Erilliset istutusaltaat ja kalusteet lisäävät toritilan rikkonaisuutta.

vapaaksi. Valaistus tulisi suunnitella erityisen tarkasti paremmin toritilaan sopivaksi. Valaisimet tulisi sijoittaa säteittäin kiveykseen nähden ja valaisinmallin olisi hyvä olla symmetrinen. Riittävä valaistus lisää myös turvallisuudentunnetta torilla. Valaistuksella voidaan luoda Ala-Malmin torille tunnistettava omaleimainen ilme, joka korostaa torin hyviä ominaisuuksia.

Asukkailta on suunnittelun yhteydessä käydyissä keskusteluissa ja Malmifoorumilla tullut runsaasti erilaisia toiveita Ala-Malmin torin kehittämiseksi. Torille toivottiin mm. kierrätyspistettä, sillä tällä hetkellä Malmin lähin kierrätyspiste sijaitsee Viikissä. Uusi kierrätyspiste onkin nyt tulossa Latokartanontielle, joten tulevaisuudessa sellaiselle ei torilla enää ole tarvetta. Kierrätyspiste ei myöskään olisi oikea

elementti kohottamaan Ala-Malmin torin ilmettä. Torille on toivottu myös mm. tapahtumia, esiintyjä ja torimyyjiä. Nykyinen tori ei huonokuntoisuutensa takia ole kovin houkutteleva tapahtuma-areena. Kunnostuksessa onkin otettava huomioon esimerkiksi sähköpisteiden sijoittaminen tulevia tapahtumia ajatellen. Malmilaiset nuoret ehdottivat mm. ulkoilmaelokuvateatteria, jonka kangas kiinnitettäisiin Malmitalon katokseen ja katsomo olisi torilla. Tapahtumien näyttämöinä voidaan käyttää Malmitalon sisäänkäyntiä tai vaikka kauppakeskuksen sisäänkäyntikatosta, kuten torilla on aikaisemmin tehtykin. Kaupungin eri hallintokunnat on hyvä sitouttaa torin toteutussuunnitteluun mukaan tulevien tapahtumien mahdollisuuksien ja vaatimusten kartoittamiseksi.

83. Pekankadun kunnossapito ja valaistus on kiinteistöjen vastuulla.

Pekankatu

Ala-Malmin torilta koilliseen johtava Pekankatu on nykyisellään pelottava ja epäsiisti takakuja (kuva 83). Katu sijaitsee kauppakeskus Malmin Novan ja HOASin asuinkiinteistön välissä, puoliksi molempien tontilla. Pekankatu ei ulkonäöstään huolimatta ole katutilaa, vaan osa tontteja ja sen ylläpito kuuluu kiinteistöjen vastuulle. Pekankatu on kuitenkin Ala-Malmin torin kannalta merkittävä, sillä se aukeaa suoraan torille ja kauppakeskuksen pääsisäänkäynnille. Pekankatu on suosittu oikotie, mutta se koetaan roskaiseksi ja pelottavaksi. HOASin puolella istutukset ovat pahasti kärsineet ja istutusalueiden rajaukset ovat epämääräiset (kuva 84). Kauppakeskuksen puolella on umpeen teipattu näyteikkuna ja erittäin huonokuntoinen lastauslaituri (kuva 87). Lastauslaituri on hyvin vähäisellä käytöllä. Sille tuodaan ainoastaan kauppakeskuksen liikkeiden irtomyyntilehdet. Kadun valaistus on lastauslaiturin katoksen heikkojen valaisinten varassa.

Lastauslaituri olisi mahdollista purkaa ja esimerkiksi korvata pyöräparkilla. Hyvin valaistu, katettu ja runkolukituksen mahdollistava pyöräparkki parantaisi kauppakeskuksen palvelua ja siistisi pyöriä pois torilta. Myös alueen asukkaat ovat toivoneet torille kunnollista pyörien säilytysmahdollisuutta. Parempi valaistus parantaisi turvallisuutta ja lastauslaiturin purkaminen poistaisi pimeät piilopaikat ja istuskelutilan. Rakennuksen seinien käsittelyssä lastauslaiturin purkamisen jäljiltä voisi hyödyntää keväällä 2012 ratkenneen Malmi Bullhorn -suunnittelukilpailun tuloksia (kuva 86). Kuitusementtivalmistaja Cembitin yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston ja Lähiöprojektin kanssa järjestämä suunnittelukilpailu keräsi osallistujia ympäri maailmaa ja poiki paljon uusia ideoita kuitusementtilevyn käyttöön. Malmin Novan pyöräparkki voisi olla paikka, jossa kilpailun tulokset tulisivat konkreettisesti Malmille. Liiketilan näyteikkunan avaaminen Pekankadulle lisäisi yrityksen näkyvyyttä eikä raitti enää vaikuttaisi niin taka-

84. Pekankatu 5. Hoitamattomuus lisää ilkeävaltaa ja turvallisuutta.

85. Pyörien säilytykselle Ala-Malmin torilla ja Malmi-talolla tarvitaan paremmat järjestelyt.

86. Malmi Bullhorn -kilpailun 2. palkinnon saanutta ehdotusta Malmiwaaffles voisi hyödyntää Pekankadulla.

Lähde: Cembrit, tekijät: Arklab sthlm

87. Pekankatu on sotkuinen, pimeä ja huonossa kunnossa. Kadun olemusta parantaisi huomattavasti jos liiketilojen ikkunat avautuisivat kadulle. Huonokuntoisen lastauslaiturin korvaaminen pyöräparkilla parantaisi kujan käyttöä ja lisäisi sosiaalista kontrollia ja turvallisuudentunnetta.

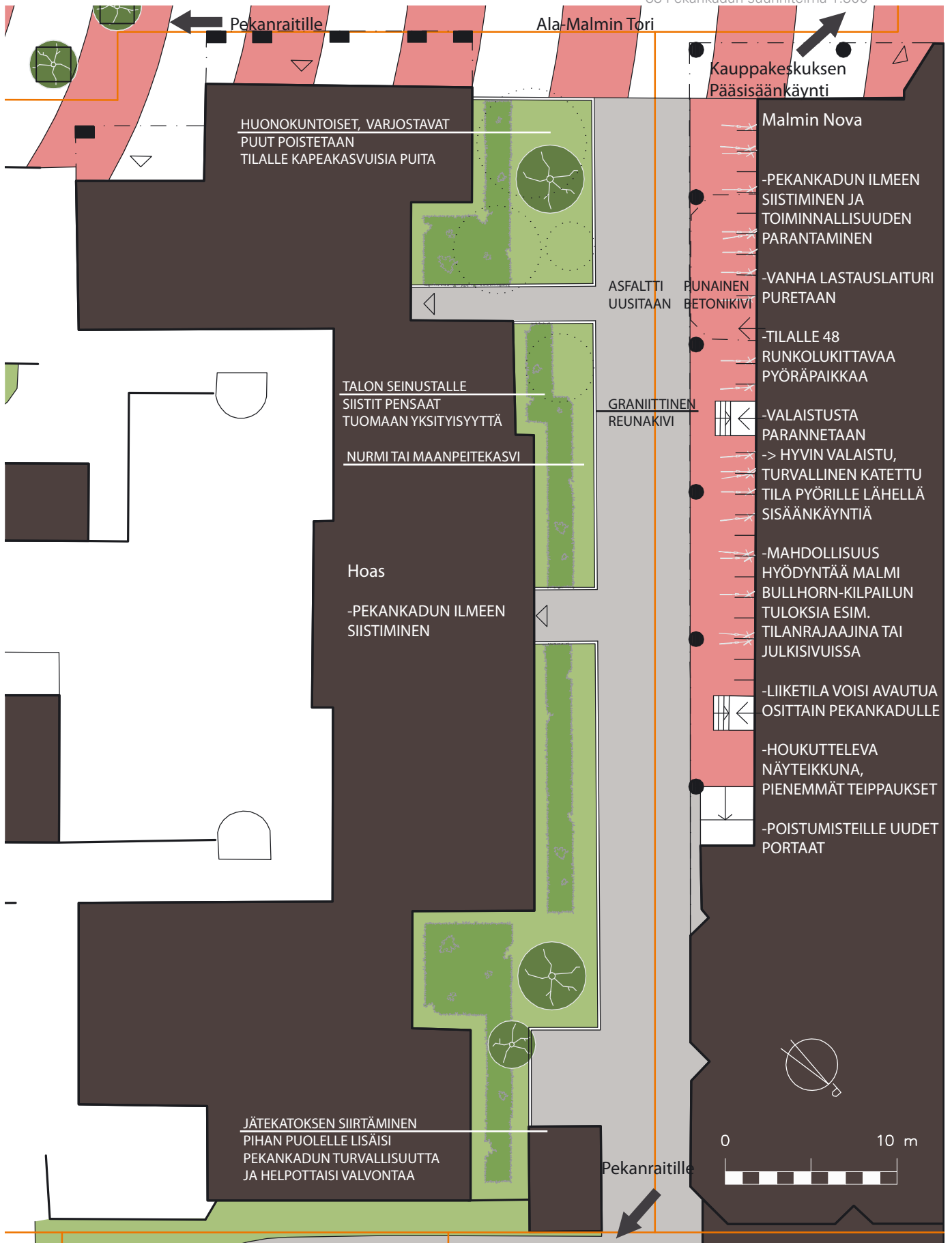
kujamaiselta. Paikalla on aikaisemmin ollut liiketila, jonka yksi sisäänkäyntikin on auennut Pekankadulle. Tällöin kadun ilme ja käyttö on ollut aivan toisenlaista. Maanpinnan tasaaminen ja pintamateriaalien uusiminen siistisi Pekankadun ilmettä ja helpottaisi kulkemista.

HOASin kiinteistön puolella istutusalueiden siistiminen vaikuttaisi merkittävästi Pekankadun olemukseen (kuva 87). Tontin vaahterat kärsivät kolhujen aiheuttamista vaurioista ja pimentävät merkittävästi ko-

ko reittiä. Puuston uusiminen toisella lajilla tai harventaminen on ajankohtaista viimeistään siinä vaiheessa, jos kauppakeskuksen lastauslaiturin purkaminen ehdotetun pyöräpysäköinnin tieltä toteutuu. Tällöin myös asuntojen ikkunoista avautuvat näkymät paranevat ja sosiaalinen kontrolli sitä kautta lisääntyy. Rakennuksen seinustalla olevat pensaat olisi hyvä siistiä tai uusia yksityisyyden turvaamiseksi (kuva 84). Istutusalueet olisi hyvä rajata kadusta graniittisella reu-
nakivellä. Nykyisin rajausta puuttuu ja loppu-

tulos on epäsiisti. Selkeä ja kestävä rajausta helpottaa myös istutusalueiden ylläpitoa.

Pekankadun korjaaminen ja kehittäminen vaikuttaisi positiivisesti siihen liittyvien kiinteistöjen ympäristöön. Vaikutus heijastuisi kuitenkin myös laajemmalle alueelle. Erityisesti Ala-Malmin torin turvallisuus ja siisteys paranisivat Pekankadun mukana. Rikkinäinen ja roskainen ympäristö lisää häiriökäyttäytymistä ja turvattomuutta. Myös lastauslaiturin luomien pimeiden ko-
lojen poistaminen parantaisi turvallisuutta.

4.5 Pekanraitti Soidintieltä Teerisuontielle

Soidintieltä eteenpäin Pekanraitti poikkeaa ilmeeltään torin ympäristöstä niin voimakkaasti, ettei sitä hahmota saman tärkeän kävelyreitit osaksi (kuva 89). Pekanraitin keskusaluetta tulisikin jatkaa Soidintieltä eteenpäin. Betonikiveys ja yhtenäiset kadunkalusteet luovat Pekanraitista helposti hahmottavat kokonaisuuden ja kertovat reitin keskeisyydestä. Tärkeän raitin ilmeen jatkaminen pidemmälle asuinalueelle helpottaisi orientoitumista alueella. Soidintien ja Pekanraitin risteyksessä oleva aukio kaipaa kohennusta (kuva 92). Risteyksessä on nuhuinen terassi, jolla ei ole rakennuslupaa (kuva 90). Terassi ei nykyisellään millään muotoa täytä kaupunkikuvallisia vaati-

muksia ja on myös erittäin huonossa kunnossa. Se tulisikin poistaa tai toteuttaa uudelleen noudattaen rakennusvalvontaviraston ulkotarjoilualueet -ohjetta. Samalla asunto-osaakeyhtiö Ormusmetsän Salpa voisi miettiä pienen aukion kehittämistä. Aukio on unohdetun ja tarpeettoman oloinen. Ympäröivä rakennus on kuitenkin varsin kiinnostava ja suomalaisen asuonsuunnittelun arvostetun osaajan, arkkitehti **Esko Kahrin** suunnittelema (kuva 89). Aukio sijaitsee kokonaan kiinteistön tontilla mutta visuaalisesti se liittyy voimakkaasti katutilaan. Pekanraitille tuotava uusi pintamateriaali, betonikivi olisi luontevaa jatkaa myös aukiolle. Nykyinen isompi betonilaatta on paikoin halkeillut ja saumat ovat nurmettuneet. Aukiolle voisi myös miettiä is-

tutuksia, esimerkiksi yksittäinen puu aukiolla voisi olla mukava kiintopiste. Olisi hyvä jos ravintola jollain tavoin aukeaisi myös aukiolle päin. Nyt ikkunat on teipattu umpeen ja ilme on masentava. Ravintolan terrassin tuominen aukion puolelle ei kuitenkaan ole sellaista toimintaa, jota asuintalojen keskelle halutaan.

Soidintien jälkeinen ajoeste Pekanraitilla on vääntynyt (kuva 89). Se on kuitenkin tehokkaasti vähentänyt läpiajoa raitilla ja tulisikin uusia.

As. Oy. Ormusmetsän Salvan ja sen vieressä sijaitsevan asunto-osaakeyhtiö Malmin Linnan Pekanraitin varren istutuksia olisi mahdollista myös parantaa. Raitinvarren pensasistutukset voisi siirtää aivan tontin rajaan kiinni, jolloin Pekanraitin ja is-

89. Soidintien ajoeste on vääntynyt. Se on kuitenkin onnistuneesti vähentänyt läpiajoa Pekanraitilla, joten se kannattaisi uusia.

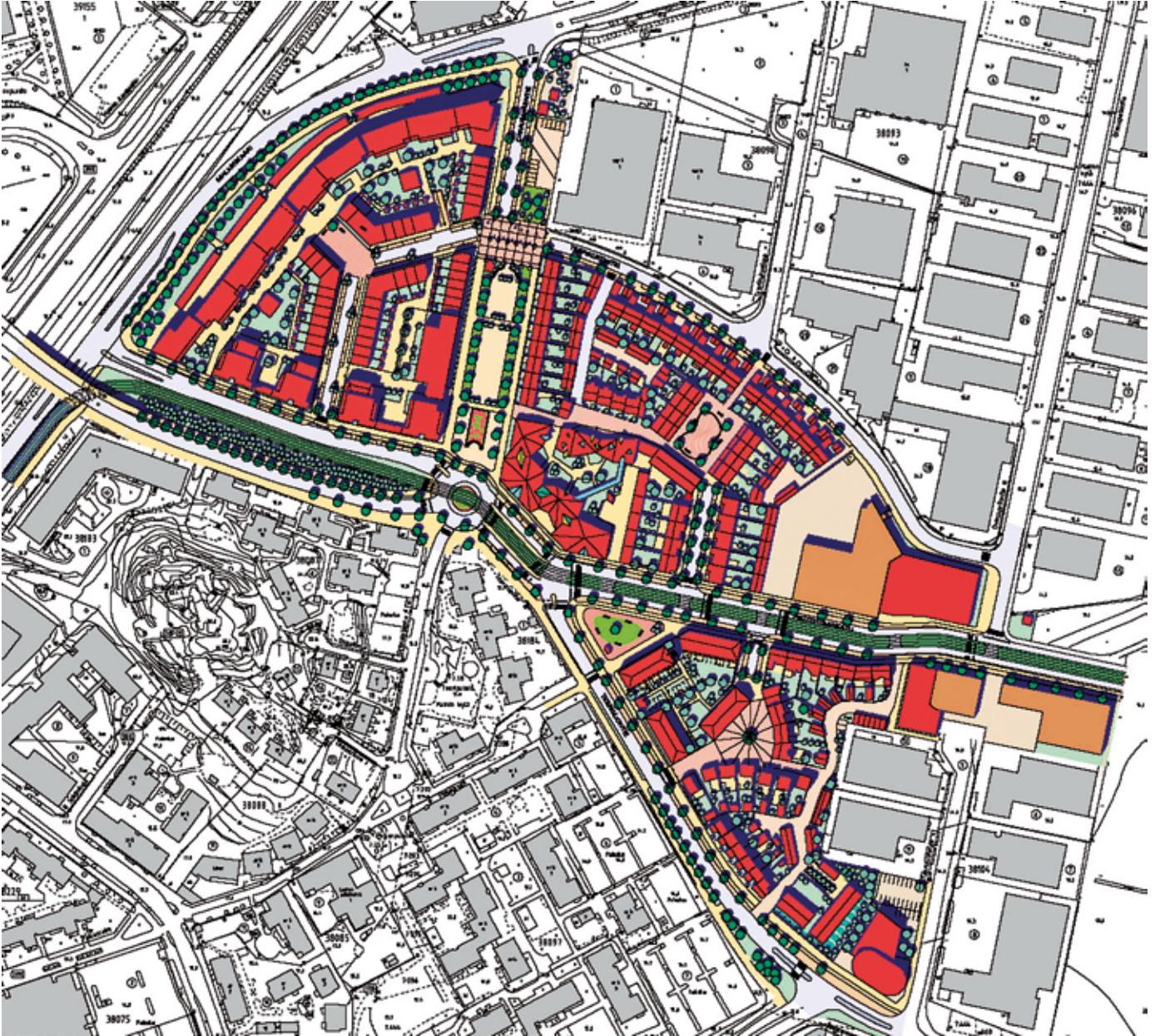
90. Soidintien terassi on huonokuntoinen eikä sovi kaupunkikuvaan. Se tulisi uusia asianmukaisesti tai poistaa.

91. Ormuspeltoon rakennetaan kaupunkipientaloja. Kuva Malminkartanon Vuorenjuuresta. Lähde: KSV, kuvaaja: Pertti Nisonen

92. Raittiin liittyvä pieni aukio Soidintien ja Pekanraitin risteyksessä kaipaa kipeästi ryhdistämistä ja perustelua olemassaololleen.

93. Uuden Ormuspellon asuinalueen havainnekuva. Pekarraitti on Ormuspellon tulevien asukkaiden pääasiallinen kulkureitti Malmin aluekeskukseen. Raitin Soidintien jälkeisen osan muuttaminen tärkeän keskusraitin osaksi parantaa jalankulkuverkoston hierarkiaa ja helpottaa laajenevalla alueella orientoitumista.

Lähde: KSV

tutusten väliin ei jäisi hoitamatonta joutomaata, joka rumentaa alueen ilmettä. Samalla kiinteistöjen piha-alueille tulisi lisää tilaa. Nyt pensaat ovat paikoin ylikasvaneet ja huonokuntoiset kuten alueen kasvillisuus yleensäkin.

Ormuspellontien ja Pekanraitin risteys-alue on sekava (kuva 99). Kulkijan on vaikea hahmottaa missä ajoväylä loppuu ja mitkä alueet on tarkoitettu jalankululle. Tästä myös asukailta on tullut palautetta. Pintamateriaalein ja istutuksin aluetta voitaisiin selkeyttää. Jalankulkureittien kiveäminen betonikivellä, samalla tavoin

kuin Soidintien toisella puolellakin, merkaisi vain jalankululle ja pyöräilylle varattua reittiä. Ormusmäentien kohdalla leventämällä raittia pohjoiseen ja sijoittamalla levennykseen kadunkalusteita voidaan ohjata sekä jalankulku- että autoliikennettä. Raitin loppuosalla koko raitin pinta tulisi päällystää betonikivellä, nykyinen ajoväyläksi hahmottuva asfaltoitu osa mukaan lukien (Kuva 94). Pintamateriaalierolla voidaan kertoa että kyseessä on jalankululle ja pyöräilylle tarkoitettu reitti. Nykyisin jalkakäytäväksi hahmottuva osa on kiinteistön tontilla ja on olennais-

95. Päiväkoti Vilppulan portilla pintamateriaalit vaihtuvat erikoisesti ja ovat vaurioituneet. Myöskään päiväkodin portti ja aita eivät sovi yhteen.

96. Ilmeeltään ankea Pekanpuisto on Ormusmäentien päätteessä.

97. Pekanpuistossa ei ole penkkejä tai muita kalusteita. Taustalla näkyvä päiväkotirakennus on peruskorjauksen tarpeessa.

98. Pekanraitin kääntöpaikan voisi korvata aukiolla joka muodostaisi raitille selkeän päätepisteen.

94. Pekanraitin loppuosa ei hahmotu jalankulkuraitiksi. Betonilaatoilla päällystetty jalkakäytäväksi hahmottuva osa on kiinteistön tontilla.

ta että se kunnostetaan samaan aikaan raitin kanssa. Raitin pinta on painunut jopa 40 cm ja korjauksen yhteydessä se palautetaan alkuperäiselle tasolle, joten kiinteistön tontilla sijaitsevaa osaa ei voi jättää kunnostamatta. Kiinteistön sisäänkäynneillä on maan painumisesta johtuvia merkittäviä ongelmia, joten korjaaminen on ehdottoman tärkeää. Raitin päässä sijaitseva epäsiisti kääntöpaikka (kuva 98) tulisi muokata aukiomaisemmaksi. Selkeä neliön muotoinen betonikivellä päällystetty aukio ei näyttäisi autoilulle varatulta kääntöpaikalta vaan selkeältä kävelykadun päätteeltä, mikä lisäisi orientoituvuutta alueella. Huoltoajo tällä raitin osalla on kuitenkin sallittu, joten aukion tulisi olla niin suuri että huoltoajon kääntäminen vaivatta on mahdollista.

Ormusmäentien kääntöpaikan rajaamisen Pekanraitista istutuksin auttaisi selkeyttämään risteyksen liikennejärjestelyitä. Lyhytaikaiset pysäköintipaikat tulisi säilyttää ja huoltoajolle jättää vain yksi selkeä ajoväylä. Nykyisin kääntöpaikalta on kolme

liittymää raitille. Tarkoituksena on paitsi selkeyttää sallittua ajoa Pekanraitilla myös ohjata jalankulku Ormusmäentien jalkakäytävälle ajoväylän sijaan. Jalkakäytävä olisikin hyvä kivetä Pekanraitin tapaan punaisella betonikivellä, jolloin uudelle Ormuspellon asuinalueelle johtava tie liittyisi paremmin osaksi Pekanraitin kokonaisuutta. Ormusmäentien varren nykypuusto on ilmeisesti vanhan kuusiaidan jäännös ja sen kaupunkikuvallinen arvo on kyseenalainen (kuva 43). Puuston uusiminen tällä osalla lisäisi reittien yhtenäisyyttä ja tekisi Ormusmäentiestä valoisamman.

Pekanpuiston kohdalla kehitysvaihtoehtoja on useita ja ne ovat pitkälti riippuvaisia Pekanraitin varressa sijaitsevan päiväkotin Vilppulan tulevaisuudesta. Päiväkoti on rakennettu 70-luvun lopulla ja se on peruskorjauksen tarpeessa. Tässä suunnitelmassa esitetään tontin kehitysideoita. Osa vaihtoehtoista vaatii asemakaavan muutoksen ja tarkempia selvityksiä. Kiinteistön omistaa Helsingin kaupungin asunnot Oy, Heka.

Asukkaiden kommentteja ja ideoita

- **Asukastila**
- **Pienten lasten skeittipuisto**
- **Liikennejärjestelyt ovat sekavat**
- **Ympäristö on surullinen**

99. Pekanpuisto on ankea ja hyvin vähällä käytöllä. Yhdessä Ormusmäentien risteysalueen sekavien liikennejärjestelyiden kanssa se ei paranna ympäröivien asuintalojen tai Pekanraitin katutilan olemusta.

Vaihtoehto 1 Pekanpuiston kunnostus

Ensimmäinen vaihtoehto tulee kyseeseen jos päiväkotiviilppula kunnostetaan. Suunnitelma on esitetty liitteenä olevassa suunnitelmakartassa. Pekanpuisto on lähes täysin käyttämätön ja erittäin huonossa kunnossa. Puistossa ei ole lainkaan kadunkalusteita. Pekanpuisto on tällä hetkellä asuinrakennusten ja päiväkodin rajaama aukiomainen, suurelta osin betonikivipintainen puisto. Sellaiselle ei selkeästi ole alueella tarvetta. Suuri osa nykyisin kiveytystä alueesta voidaan korvata istutusalueella. Istutusalueelle on ehdotettu suurta nurmialuetta, jolle on sijoitettu muutamia kukkivia puita. Nykyiset ylikasvatukset ja huonokuntoiset puut voidaan poistaa. Suurempi parempikuntoinen ja helppohoitoinen viheralue toisi asuintalojen keskelle viihtyisyyttä. Nykyisessä puistossa ei ole penkkejä sillä se tuo asuintalojen keskelle häiritsevää käytöstä. Suunnitelmassa penkit on sijoitettu pois talojen välistä raitin varteen, jolloin mahdollinen metelöinti ei kaihuta talojen seinissä. Pekanpuiston varren liiketilojen ja päiväkodin huoltoajo mahdollistetaan ehdotuksessa viheralueen ympäri kulkevalla betonikivetyllä kaistalla.

Vaihtoehto 2 Päiväkodin uusiminen

Päiväkotiviilppula on peruskorjauksen tarpeessa. Korjaus tulee olemaan mittava ja kiinteistön omistaja Heka onkin tehnyt alustavia kustannusarvioita myös rakennuksen korvaamisesta uudella. Kokonaan uuden päiväkodin rakentaminen mahdollistaisi päiväkodin tontin, Pekanpuiston ja sen eteläpuolella sijaitsevat hiekkakentän uudelleen järjestelyitä. Kaupunki omistaa kaikki tontit ja ne kaikki voitaisiin liittää yhdeksi suureksi Y-tontiksi. Päiväkotiviilppula voisi sijoittua Pekanraitin varteen myös nykyisen Pekanpuiston alueelle, rajaten katutilaa aikaisempaa tehokkaammin. Päiväkodin pihalla voisi laajentua hiekkakentällä. Päiväkodin parkkipaikat ovat tällä hetkellä kaukana Teerisuontien varressa korttelin 38097 Ys alueella. Päiväkodille voitaisiinkin avata uusi ajoyhteys Viilppulantieltä nykyistä kävelyraitia pitkin. Päiväkodin ainoa liikenneyhteys on tällä hetkellä Pekanraitin yli Ormusmäentieltä. Vaikka päiväkodin huolto liikenne ei ole vilkasta, ei sen kulku alueen tärkeimmän kävelyväylän yli ole suositeltavaa. Uusi ajoyhteys sallittaisiin ainoastaan päiväkodin liikenteelle. Päiväkodille voitaisiin osoittaa uudet parkkipaikat laajentuneen pihan eteläosasta.

Kokonaan uuden päiväkodin rakentamisen myötä päiväkodin tilat saataisiin vastaamaan tämän päivän vaatimuksia. Alueella ei tällä hetkellä tarvita enempää päivähoitopaikkoja mutta myös niiden lisääminen olisi uudisrakennuksen yhteydessä mahdollista. Hyvä päiväkotiviilppula lisää alueen haluttavuutta ja parantaa alueen imagoa. Päiväkotiviilppula sijaitsee kävelykadun varrella, asutuksen keskellä ja lähellä hyviä julkisen liikenteen yhteyksiä, joten sijainti on päiväkodille erinomainen.

Tonttimuutokset ja uusi päiväkotirakennus vaatisivat asemakaavan muutoksen, jota varten olisi tehtävä tarkemmat selvitykset koskien mm. liikennetarkoituksia ja päivähoitopaikkojen tarvetta alueella.

Vaihtoehto 3 Autoton asuinkortteli

Päiväkotiviilppulan hoitopaikat tarvitaan alueella eikä niitä tule vähentää. Kuitenkin jos hoitopaikat voitaisiin sijoittaa jonkin muualle, voisi Pekanpuiston, päiväkodin tontin ja hiekkakentän yhdistäminen asuintontiksi olla mahdollista. Uusi tontti olisi kuitenkin niin tiiviisti olevan rakennuskannan sisällä että se tulisi toteuttaa autottomana. Vaihtoehdossa 2 esitettiin uuden ajoyhteyden luomista päiväkodin käyttöön. Asuinkorttelin autoliikenne on kuitenkin niin paljon runsaampaa että olevien asuintalojen välissä kulkevan kävelyreitit muuttaminen sen käyttöön olisi vaikeaa. Autottomia kortteileita on jo kokeilu kantakaupungin läheisyyteen kohoavilla uusilla asuinalueilla Kalasatamassa ja Jätkäsaareissa. Päiväkotiviilppulan tontti voisi toimia esimerkkinä autottoman korttelin soveltamisesta esikaupunkien täydennysrakentamiseen. Hyvät julkisen liikenteen yhteydet ja palvelut tukevat ajatusta. Tämän vaihtoehdon ehtona on kuitenkin se että päivähoitopaikoille löydettäisiin toinen sijoituspaikka. Vaihtoehto 3 vaatisi asemakaavan muutoksen ja tarkemmat selvitykset.

Malmia koskevaa kirjallisuutta

- Ala-Malmin aluesuunnitelma. 2009. Helsingin kaupunki rakennusviraston julkaisut 2009:6 / Katu- ja puisto-osasto. Helsinki.
- Malmitalon yleinen suunnittelukilpailu. Arkkitehtuurikilpailuja 3/88, Arkkitehti-lehden irtoliite.
- Malmitalo yleinen suunnittelukilpailu -arvostelupöytäkirja. 1987. Helsingin kaupunki. Helsinki.
- Malmitalo yleinen suunnittelukilpailu -kilpailuohjelma. 1986. Helsingin kaupunki. Helsinki.
- Paavilainen, Käpy ja Simo. 1985. Ala-Malmin torin esisuunnitelma ja Malmi-talon lähiympäristön suunnitteluohje. Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto. Helsinki.
- Pirkkamaa, Stiina-Liisa. 2005/1988. Malmi, maineikas kautta aikojen. Malmi-Seura ry, Helsingin kaupungin osayhdistysten Liitto, Helsingin kaupunki. Helsinki.
- Paavilainen, Käpy ja Simo. 1985. Ala-Malmin tori. Arkkitehti-lehti. no. 3/85. s. 60–62.
- Arkkitehtitoimisto Nurmela-Raimoranta-Tasa. 1985. Malmin postitalo. Arkkitehti-lehti. no. 3/85. s. 63–65.
- Kahri, Esko. 1987. Asunto-oy Ampujantie. Arkkitehti-lehti. no. 6/87. s. 45–49.
- Tasa, Jyrki. 1987. Malmin postitalo. Arkkitehti-lehti. no. 6/87. s. 50–55.
- MaTaPuPu-lähilehti
- Malmin kuvalehti

Esteettömyyttä koskevaa kirjallisuutta

- Sito Oy. 2007. ELSATUOTE Esteettömyyden ympäristötuotteiden tuotekehityshanke. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2007:14 / Katu- ja puisto-osasto.
- Tirri, Anni ja Tujula, Pirjo. 2011. Helsinki kaikille -projekti – 10 vuotta esteettömyyttä kaupunkia. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2011:13 / Katu- ja puisto-osasto. Helsinki.
- Ulkotilojen esteettömyyden kartoitus ja arviointiopas. 2005. SuRaKu. Helsingin rakennusvirasto ja Teknillinen korkeakoulu, Sosiaali- ja terveyshuollon tekniikan ja rakentamisen instituutti SOTERA.
- Esteettömän ympäristön suunnitteluohjekortti 1-8. SuRaKu-projekti 2004/2008.
- RT-kortisto

Helsinkiin ja Lähiöprojektiin liittyviä julkaisuja

- Helsingin yleiskaavan lähtökohdat ja työohjelma. 2012. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnittelu-osaston selvityksiä 2012:2. Helsinki
- Piimies, Marja. 2008. Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu! Lähiöprojektin projektisuunnitelma 2008-2011. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2008:13. Helsinki
- Santaoja, Tero ja Ruotsalainen, Pirjo. 2012a. Lähiöprojektin toimintakertomus 2011, lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!. Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2012:5. Helsinki
- Santaoja, Tero ja Ruotsalainen, Pirjo. 2012b. Lähiöprojektin projektisuunnitelma 2012-2015, sivistys on siistiä. Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2012:6. Helsinki

Lisätietoja internetistä

- Helsingin rakennusvalvontaviraston ulkotarjoilualueet -ohje www.hel.fi/rakvv/asiakasohjeet/ohjeet
- Helsingin kaupungin hissiprojektin nettisivut www.hel.fi/hissiprojekti
- Helsingin kaupungin täydennysrakentamisen infopaketti www.uuttahelsinki.fi/osiota/taydennysrakentaminen
- Malmi Bullhorn -suunnittelukilpailun nettisivut bullhorn.cembrit.com

Korjaustapaohjeita

- Roihuvuori. Alueen arvot ja ominaispiirteet. Rakentamistapaohjeet. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2004:6.
- Ruskeasu. Rakennetun ympäristön arvot ja ominaispiirteet, korjausrakentamisohjeet. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2004.
- Pihlajamäen korjaustapaohjeet. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2007:11.
- Siltamäen kontaktikaupunki. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2009:3.
- Keski-Vuosaari. Korjaustapaohjeet. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2010:3.
- Malminkartano. Rakennusten ja lähiympäristön korjaustapaohjeet. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2011:4.

Julkaisun valokuvat

- Salla Mustonen, Päivi Hellman, Pia-Liisa Orrenmaa, ellei toisin mainita
- Kuvien lähteenä olevat kaupungin virastot:
HKR rakennusvirasto
KSV kaupunkisuunnitteluvirasto
TASKE talous- ja suunnittelukeskus

Kartat ja muut piirroksat

- Salla Mustonen, ellei toisin mainita

Tekijät

Salla Mustonen

Nimike

PEKANRAITIN JA ALA-MALMIN TORIN YLEISSUUNNITELMA

Sarjan nimike

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisu 2013:1

Julkaisuaika 6.2.2013

Sivuja	45	Liitteitä	1
ISBN	978-952-272-432-8 (nid.) 978-952-272-433-5 (PDF)	ISSN	0787-9024

Kieli koko teos	FIN	Yhteenveto	FIN
------------------------	-----	-------------------	-----

Tiivistelmä

Pekanraitti on Ala-Malmin läpi johtava yli kilometrin mittainen jalankulku- ja pyöräilyreitti, jonka varrella sijaitsevat alueen tärkeimmät palvelut ja julkiset ulkotilat. Savimaalle rakennetun raitin pinta on painunut pahasti ja raitti on peruskorjauksen tarpeessa. Yleissuunnitelmassa raitin rakenteelliset vauriot on kartoitettu ja niille on ehdotettu korjaustapaa. Tämän lisäksi yleissuunnitelma keskittyy Pekanraitin ja Ala-Malmin torin ympäristön kehittämiseen. Tärkeinä teemoina ovat täydennysrakentaminen ja katualueiden hierarkian ja orientoitavuuden parantaminen. Erityisinä tarkastelukohteina ovat Ala-Malmin tori ja liittyminen uuteen Ormuspellon asuinalueeseen.

Yleissuunnitelma tulee toimimaan pohjana Pekanraitin kunnostuksen toteutus suunnittelulle ja kehittämisperiaatteet tulevat olemaan lähtökohtana myös alueen tulevia asemakaavoja laadittaessa tai muutettaessa. Suunnitelman tarkoitus on kertoa alueen toimijoille ja asukkaille Ala-Malmin keskuksen tulevaisuudesta ja kehitysmahdollisuuksista sekä innostaa heitä mukaan ympäristön kunnostamiseen ja kehittämiseen. Suunnitelma tukee yhteistyötä kaupungin eri toimijoiden ja kiinteistöjen välillä.

Asiasanat

HELSINKI, MALMI, ALA-MALMI, PEKANRAITTI

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisu 2013:1

ISSN 0787-9024

ISBN 978-952-272-432-8 (nid.)

ISBN 978-952-272-433-5 (PDF)

Lähiöprojekti
Helsinki